

AFSTUDEERONDERZOEK EXTERNE VERSLAGGEVING BOAL

Een weg in een wereld van wetten

Naam	Devon Bekker
Studentnummer	0838209
E-mailadres (hogeschool)	0838029@hr.nl
School	Hogeschool Rotterdam
Instituut	Financieel Management
Opleiding	Bedrijfseconomie
Klas	BE42
Begeleider Hogeschool Rotterdam	De heer W.J. van Batenburg
Examinator	De heer A.E. Kandou
Begeleider bedrijf	De heer M. van de Groenendaal
Organisatie	BOAL B.V.
Datum/plaats	Juni 2014, Naaldwijk
Versie	1

Voorwoord

De laatste fase van de opleiding Bedrijfseconomie aan de Hogeschool Rotterdam is een afstudeerstage. Bij deze stage wordt er een onderzoek gehouden, waarover een scriptie geschreven wordt. Ik heb deze scriptie de afgelopen weken met veel plezier geschreven bij BOAL.

Mijn interesse voor de juridische kant van bedrijfseconomie is al een in vroeg stadium ontstaan. Het was voor mij dan ook een leuk proces om mijn afstudeeronderzoek in de richting van wet- en regelgevingen uit te voeren.

Ik wil hierbij graag van de gelegenheid gebruik maken om BOAL te bedanken voor de stageplaats die zij voor mij beschikbaar hebben gesteld. Speciale dank gaat uit naar mijn begeleider Michel van de Groenendaal en collega Sven Wubben, voor de begeleiding tijdens mijn scriptie. Ik wil jullie graag bedanken voor alle tijd en moeite die jullie genomen hebben om mij te helpen.

Daarnaast wil ik mijn afstudeerbegeleider, Wilhelmus van Batenburg, bedanken voor de deskundige begeleiding vanuit school. Wanneer ik er even niet meer uitkwam, heeft u mij altijd weer goede moed in kunnen praten.

Mede door mijn persoonlijke interesse heb ik dit onderzoek als leuk ervaren, en heb ik veel geleerd over externe verslaggeving.

Tot slot wens ik u als lezer veel plezier bij het lezen van deze scriptie.

Samenvatting

Het afstudeeronderzoek is uitgevoerd bij BOAL Holding. BOAL is een familiebedrijf met ruim veertig jaar ervaring in aluminium. BOAL heeft vestigingen in Nederland, België en Engeland. Al deze vestigingen hebben hun eigen kantoor, met daarbij ook een eigen financiële administratie. Op dit moment hanteert elke vestiging een eigen methode van externe verslaggeving. Het is voor de consolidatie erg belangrijk dat alle waarderingsgrondslagen uniform zijn, zodat de consolidatie vlekkeloos kan verlopen. Bij BOAL levert de consolidatie nog geen materiële problemen op, maar de kaders voor de waarderingsgrondslagen ontbreken nog wel. Hiernaast doen zich de laatste jaren ontwikkelingen voor in de wetgevingen voor externe verslaggeving. In Engeland wordt er bijvoorbeeld vanaf 1 januari 2015 een geheel nieuwe standaard voor externe verslaggeving geïntroduceerd. Deze standaard is een afgeleide van de IFRS for Small and Medium-Sized Entities (IFRS for SME's).

Met het oog op deze ontwikkelingen, en de ontbrekende kaders voor uniformiteit is er een centrale vraag opgesteld. Deze vraag luidt als volgt: ***“Op welke wijze kan BOAL voor al haar werkmaatschappijen uniformiteit creëren in haar waarderingsgrondslagen?”***.

Bijbehorend bij deze centrale vraag is ook een doelstelling opgesteld: ***“Het doel van het onderzoek is het geven van inzicht in de situatie omtrent de uniformiteit en veranderingen in de verschillende wet- en regelgevingen met betrekking tot de externe verslaggeving, door op basis van literatuurstudie en gevalstudie de verschillende regelgevingen te onderzoeken en te toetsen op de praktijk.”***

Om de centrale vraag te kunnen beantwoorden en de doelstelling te kunnen verwezenlijken, zijn er deelvragen opgesteld. De deelvragen zijn als volgt:

1. *Wat is de huidige situatie bij BOAL?*
2. *Wat zijn de richtlijnen volgens de Nederlandse GAAP?*
3. *Wat zijn de richtlijnen volgens de Belgische GAAP?*
4. *Wat zijn de richtlijnen volgens de Engelse GAAP?*
5. *Wat zijn de richtlijnen volgens de IFRS SME?*
6. *Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen deze GAAP's en IFRS SME?*
7. *Zijn de werkmaatschappijen in staat om de IFRS SME toe te passen?*

Om het onderzoek binnen de gestelde tijd haalbaar te houden is er in overleg met het bedrijf gekozen om de volgende posten te behandelen:

- immateriële vaste activa;
- goodwill;
- materiële vaste activa;
- voorraden;
- debiteuren.

Deelvraag 1 is beantwoord met kwalitatief onderzoek, door middel van interviews en inhoudsanalyses. Deelvragen 2 tot en met 5 zijn beantwoord door middel van literatuur- en documentonderzoek. De deelvragen 6 en 7 zijn vervolgens met kwalitatieve inhoudsanalyses onderzocht.

Bij deelvraag 1 wordt de huidige situatie bij BOAL besproken.

De deelvragen 2 tot en met 5 bevatten de wet- en regelgeving met betrekking tot de behandelde balansposten. Bij deelvraag 6 zijn al deze gegevens op een rijtje gezet om zo de overeenkomsten en verschillen te onderzoeken. Vervolgens wordt er bij deelvraag 7 bekeken of het mogelijk is voor de werkmaatschappijen om IFRS SME toe te passen.

BOAL heeft op dit moment materiële uniformiteit in de waarderingsgrondslagen voor de behandelde posten. Het is dus nog niet nodig om hier aanpassingen in te maken. De formele uniformiteit ontbreekt nog wel bij BOAL. Het erg belangrijk dat er een bruikbare en actuele accountingmanual opgesteld wordt, zodat alle vestigingen zich aan dezelfde waarderingsgrondslagen houden. Met behulp van deze manual kan formele uniformiteit gecreëerd worden. De gegevens uit dit rapport vormen de basis voor een accountingmanual. In Bijlage D is de inhoudsopgave van de huidige manual te vinden, en in Bijlage G is een aanbeveling voor de inhoudsopgave van de nieuwe manual gegeven. In Bijlage F is een overzicht te vinden, waarin in aangegeven wordt hoe de formele uniformiteit gecreëerd kan worden.

Omdat de waarderingsgrondslagen van de behandelde posten al materieel uniform zijn, wordt er aanbevolen om op deze manier door te gaan. Het is echter wel van belang dat er toezicht is op het naleven van de accountingmanual.

Daarnaast zit er tussen de wetgeving van de drie verschillende landen (Nederland, België, Engeland) weinig verschil. Hier en daar zijn er wel wat verschillen te vinden, maar deze zorgen op dit moment nog niet voor problemen. Aanpassing is dus ook nog niet nodig, aangezien de vestigingen nu al conform hun eigen wetgeving waarden en afschrijven. De wijze waarop de landen op dit moment waarden en afschrijven is materieel uniform, dus ook hier zijn geen aanpassingen voor nodig.

Wanneer er gekeken wordt naar de IFRS SME, vallen er enkele verschillen op met de drie nationale wetgevingen. IFRS SME staat alleen de historische kostprijs toe als waarderingsgrondslag. Daarnaast mag rente nooit geactiveerd worden. Ook dit levert bij de vestigingen nog geen problemen op, aangezien zij alle drie al tegen de historische kostprijs waarden zonder daarbij rente te activeren.

Het toepassen van IFRS SME in alle drie de landen levert echter wel problemen op. Uniformiteit kan niet gerealiseerd worden door het toepassen van IFRS SME. Dit komt omdat deze standaard alleen in Nederland toepasbaar zou zijn. In België en Engeland wordt de standaard verboden. Het zou niet effectief zijn om Nederland volgens de IFRS SME-standaard te waarden, en de overige twee landen extracomptabel volgens IFRS SME bij te houden. Er wordt dus ook aanbevolen om voorlopig de IFRS SME nog niet toe te passen. Wanneer IFRS SME in de toekomst wél toepasbaar zou zijn, zou het voor de behandelde posten mogelijk zijn om zonder problemen over te gaan op IFRS SME. Al deze posten voldoen al aan de eisen van IFRS SME. In Bijlage E is nog een kort overzicht gegeven over de toepasbaarheid van de IFRS SME-standaard.

Inhoudsopgave

Inleiding	8
Begrippenlijst	10
1. Organisatieanalyse	12
1.1 Organisatie	12
1.2 Missie en waarden	12
1.3 Bedrijfskolom	12
1.4 Groepsmaatschappijen	13
2. Methodologische verantwoording	14
2.1 Onderzoeksdoelstelling	14
2.2 Onderzoeksvragen	14
2.3 Onderzoeksafbakening	14
2.4 Onderzoeksstrategie	15
2.5 Onderzoeksmethoden	15
2.6 Onderzoeksmateriaal	16
2.7 Onderzoeksmodel	17
3. Huidige situatie bij BOAL	18
3.1 Huidige situatie Nederland	18
3.2 Huidige situatie België	20
3.3 Huidige situatie Engeland	21
3.4 Overzicht	22
3.5 Tussenconclusie	24
4. Richtlijnen volgens de Nederlandse GAAP	25
4.1 Inleiding	25
4.2 Immateriële vaste activa	26
4.3 Goodwill	27
4.4 Materiële vaste activa	28
4.5 Voorraden	29
4.6 Debiteuren	30
4.7 Tussenconclusie	31
5. Richtlijnen volgens de Belgische GAAP	32
5.1 Inleiding	32
5.2 Immateriële vaste activa	33
5.3 Goodwill	33
5.4 Materiële vaste activa	34
5.5 Voorraden	35
5.6 Debiteuren	37
5.7 Tussenconclusie	37

6. Richtlijnen volgens de Engelse GAAP	38
6.1 Inleiding	38
6.2 Immateriële vaste activa	39
6.3 Goodwill	40
6.4 Materiële vaste activa	40
6.5 Voorraden	41
6.6 Debiteuren	42
6.7 Tussenconclusie	42
7. Richtlijnen volgens de IFRS SME	43
7.1 Inleiding	43
7.2 Immateriële vaste activa	44
7.3 Goodwill	45
7.4 Materiële vaste activa	46
7.5 Voorraden	47
7.6 Debiteuren	48
7.7 Tussenconclusie	48
8. Overeenkomsten en verschillen tussen deze GAAP's en IFRS SME	49
8.1 Immateriële vaste activa	49
8.2 Goodwill	50
8.3 Materiële vaste activa	50
8.4 Voorraad	51
8.5 Debiteuren	51
8.6 Tussenconclusie	52
9. Toepasbaarheid IFRS SME bij de werkmaatschappijen	53
9.1 Toepassen in Nederland	53
9.2 Toepassen in België	55
9.3 Toepassen in Engeland	57
10. Conclusies en aanbevelingen	59
10.1 Conclusies	59
10.2 Aanbevelingen	60
Literatuurlijst	61
Bijlagen	63
Bijlage A Vennootschappelijke balans Nederland 2012	63
Bijlage B Vennootschappelijke balans België 2012	64
Bijlage C Vennootschappelijke balans Engeland 2012	66
Bijlage D Indeling huidige manual	67
Bijlage E Overzicht toepasbaarheid	68
Bijlage F Formele uniformiteit	69
Bijlage G Indeling nieuwe manual	70

Inleiding

Een weg vinden in bepaalde wetten is altijd erg lastig. Vaak is het moeilijk om alle teksten te begrijpen, en kan het uitvoeren van de wet nogal een opgave zijn. Het wordt pas echt lastig als er rekening gehouden moet worden met verschillende wetten. Wanneer deze wetten ook nog eens uit verschillende landen komen, is het soms moeilijk om daar nog op een goede manier mee om te gaan.

BOAL heeft vestigingen in Nederland, België en Engeland. Op dit moment hanteert elk land een eigen methode van (externe) financiële verslaggeving, zoals onder andere de waarderingsregels. Dit levert, apart gekeken naar de werkmaatschappijen, nog geen grote materiële problemen op. Elke vestiging ontvangt immers ook een goedkeurende verklaring van de accountant.

Met het oog op de consolidatie zou BOAL graag willen zien dat elke vestiging zich aan dezelfde waarderingsgrondslagen houdt, voor zover de lokale wet- en regelgevingen dit toestaan. Op dit moment heeft de holding nog geen kaders voor deze uniforme waarderingsgrondslagen. Het is dus erg belangrijk dat de drie GAAP's (Generally Accepted Accounting Principles) onderzocht zullen worden, en bekeken wordt waar de overeenkomsten en verschillen in deze GAAP's zitten. Met behulp van deze overeenkomsten en verschillen kunnen de grondslagen zo uniform mogelijk opgesteld worden. Het is voor het consolidatieproces erg belangrijk dat er uniformiteit is binnen de waarderingsgrondslagen. Omdat deze kaders bij BOAL ontbreken en niet duidelijk zijn vastgelegd, kan BOAL niet met zekerheid zeggen dat haar waarderingsgrondslagen nu al uniform zijn.

Omdat er op dit moment nog geen actuele accountingmanual is, zijn er dus ook nog geen kaders binnen BOAL. Er bestaat wel een verouderde manual, maar een volledige accountingmanual is dit nog niet te noemen. In deze manual zijn onder andere de huidige waarderingsgrondslagen van de werkmaatschappijen niet volledig voor alle werkmaatschappijen opgenomen. Bij de accountantscontrole is de manual een jaarlijks terugkerend probleem. Met behulp van dit onderzoek kan de huidige situatie in kaart gebracht worden, samen met de wetgevingen. Dit is tevens het vooronderzoek om een accountingmanual te kunnen schrijven. Door de huidige situatie in kaart te brengen en de wetgevingen te bekijken kan er een juist en volledige manual opgesteld worden.

Hiernaast bestaat er sinds enkele jaren de mogelijkheid om de externe verslaggeving van een onderneming te baseren op de IFRS-richtlijnen¹. Dit kan voor internationale ondernemingen een uitkomst bieden, omdat elk land dan dezelfde waarderingsgrondslagen aan kan houden. Echter is deze Full IFRS erg uitgebreid en brengt veel kosten met zich mee tijdens het implementeren. Een oplossing hiervoor is de in 2009 opgestelde IFRS for Small and Medium-Sized Entities (IFRS SME). Dit is een vereenvoudigde versie van de IFRS. Het zou voor BOAL misschien aantrekkelijk kunnen zijn om deze richtlijnen aan te houden.

In Engeland hebben zich de afgelopen jaren ontwikkelingen voorgedaan om de UK-GAAP dichter bij de IFRS-standaard te krijgen. Dit heeft als resultaat dat vanaf 1 januari 2015 in heel Groot-Brittannië en Ierland een nieuwe UK-GAAP wordt ingesteld, de FRS 102². Deze FRS 102 is een (sterk) afgeleide versie van de IFRS SME.

Met het oog op de veranderingen in Engeland is het dus belangrijk om te onderzoeken of de huidige waarderingsgrondslagen niet in gevaar lopen. Hiernaast is het ook interessant om te onderzoeken of het toepassen van IFRS SME mogelijk is. In de toekomst is een scenario denkbaar waarin IFRS (zowel Full als SME) de standaard wordt. Op dit moment is er bij BOAL nog geen duidelijkheid of het haalbaar en wettelijk toegestaan is om IFRS SME toe te kunnen passen.

BOAL zou nu graag willen weten in hoeverre de werkmaatschappijen al uniform zijn, en voldoen aan de huidige regelgevingen met betrekking tot hun waarderingsgrondslagen. Als ze dit niet zijn, zou BOAL graag een advies willen hebben over de eventuele oplossingen hiervoor. Hiernaast wil BOAL graag weten in hoeverre de werkmaatschappijen in staan zijn om de IFRS SME toe te passen.

¹ International Financial Reporting Standards, internationale standaard voor het opstellen van een jaarrapport

² Financial Reporting Standard

Als laatste zullen de bevindingen uit dit onderzoek gebruikt worden om de nieuwe accountingmanual op te stellen, zodat alle landen deze kunnen gebruiken. In bijlage D is de indeling van de huidige manual te vinden. In Bijlage G wordt een aanbeveling gegeven voor (een deel) van het ontwerp voor de nieuwe manual.

Bij het ontwerpen van dit onderzoek is gewerkt volgens de richtlijnen van Doorewaard en Verschuren (2007). In het volgende hoofdstuk zal uitgebreid aandacht besteed worden aan de doelstelling en de centrale vraag van dit onderzoek.

Hieronder zullen de doelstelling en de vraagstelling nog kort weergegeven worden. Met behulp van deze richtlijnen zijn de doelstelling en vraagstelling opgesteld. De **doelstelling** zorgt er voor dat het kader van het onderzoek goed afgebakend wordt:

Het doel van het onderzoek is het geven van inzicht in de situatie omtrent de uniformiteit en veranderingen in de verschillende wet- en regelgevingen met betrekking tot de externe verslaggeving, door op basis van literatuurstudie en gevalstudie de verschillende regelgevingen te onderzoeken en te toetsen op de praktijk.

De volgende stap is het formuleren van de **vraagstelling**. Het is erg belangrijk dat deze vraag sturend genoeg is. De centrale vraag van dit onderzoek luidt:

Op welke wijze kan BOAL voor al haar werkmaatschappijen uniformiteit creëren in haar waarderingsgrondslagen?

In hoofdstuk 2 zal er uitgebreid ingegaan worden op de methodologische verantwoording van het onderzoek.

Het eerste hoofdstuk zal gaan over BOAL als organisatie. Hierin wordt de organisatie kort beschreven, worden de missie en visie weergegeven en is er een overzicht van de verschillende vestigingen weergegeven. Daarna wordt in hoofdstuk 2 de methodologische verantwoording weergegeven van het onderzoek. In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie besproken. Het hoofdstuk is onderverdeeld in de drie verschillende landen. Per land zal besproken worden hoe bepaalde balansposten behandeld worden in de externe verslaggeving. Hierbij zal voornamelijk gekeken worden naar de waarderingsgrondslagen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de wet- en regelgeving van Nederland besproken. Het hoofdstuk begint met een korte inleiding van de Nederlandse GAAP. Per balanspost zal er dieper op deze wetgeving ingegaan worden, en wordt er rekening gehouden met de richtlijnen volgens de Raad van de Jaarverslaggeving. Hoofdstuk 5 gaat over de Belgische wet- en regelgeving. Het hoofdstuk begint ook hier met een korte inleiding van de Belgische GAAP. De structuur van dit hoofdstuk is precies hetzelfde als in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 6 wordt de Engelse wet- en regelgeving besproken. Allereerst zal er een korte inleiding van de Engelse GAAP gegeven worden. Ook hier zal dezelfde structuur aangehouden worden als in de hoofdstukken 3 en 4. In hoofdstuk 7 wordt er vervolgens ingegaan op de IFRS SME. Het hoofdstuk begint met een inleiding over de IFRS for SME's. Ook hier is de structuur van de vorige hoofdstukken aangehouden.

Daarna wordt in hoofdstuk 8 een overzicht gegeven van de verschillen en overeenkomsten tussen deze GAAP's en de IFRS SME. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 weergegeven. In hoofdstuk 9 wordt er beschreven in hoeverre de werkmaatschappijen in staat zijn om op dit moment de IFRS SME toe te kunnen passen. Tot slot wordt het rapport in hoofdstuk 10 afgesloten met de conclusies en aanbevelingen. De resultaten van het onderzoek worden hier besproken. Dit hoofdstuk bevat het antwoord op de centrale vraag van het onderzoek.

Begrippenlijst

Deelneming

Een duurzaam aandelenbelang (tenminste 20%) ten behoeve van de eigen werkzaamheid.

Dochtermaatschappij

Een nv/bv is een dochtermaatschappij, als een andere nv/bv:

- Meer dan de helft van de stemrechten in de Algemene Vergadering Aandeelhouders kan uitoefenen; of
- Meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan.

Bij een dochtermaatschappij is de zeggenschap bepalend.

Formele eenheid

Formele eenheid ontstaat wanneer groepsmaatschappijen hetzelfde rekeningenstelsel hebben. De benamingen van de rekeningen moeten dus ook overeenkomen. Dit geldt ook voor de benamingen van de waarderinggrondslagen.

GAAP

Generally Accepted Accounting Principles. Vrij vertaald: Algemeen aanvaarde boekhoudprincipes. Dit is het raamwerk van richtlijnen voor financiële verslaggeving in een land.

Groepsmaatschappij

Een nv/bv wordt groepsmaatschappij genoemd, als deze samen met een andere nv/bv is verbonden.

Materiële eenheid

Materiële eenheid ontstaat wanneer gelijke posten ook gelijke inhoud hebben. Posten zijn bijvoorbeeld materieel wanneer dezelfde waarderinggrondslagen toegepast worden.

In onderstaande tabel worden de gebruikte waarderingen kort uitgelegd.

Aanschaffingswaarde	(Historische waarde) de prijs die in het verleden betaald is.
Actuele waarde/Reële waarde	Volgens Besluit Actuele Waarde: - vervangingswaarde; - bedrijfswaarde; - marktwaarde; - opbrengstwaarde.
Bedrijfswaarde	(Indirecte opbrengstwaarde) is gelijk aan de contante waarde van de aan een actief toe te rekenen geschatte economische kasstromen die kunnen worden verkregen met de uitoefening van een bedrijf.
Gebruikswaarde	Waarde van de toekomstige economische voordelen.
Kostprijs	De totale kosten voor het produceren van een product. Vaak gebaseerd op de directe kosten plus een deel van de indirecte kosten.
Marktwaarde	(Reële waarde) Het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld tussen goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid zijn en onafhankelijk van elkaar zijn.
Nominale waarde	De waarde die “gedrukt” staat op een waardepapier.
Opbrengstwaarde	Het bedrag waartegen een actief maximaal kan worden verkocht, onder aftrek van de nog te maken kosten door de verkoper. Ligt sterk in de buurt bij de marktwaarde.
Vervangingswaarde	De vervangingswaarde is gelijk aan het bedrag dat nodig is om een bestaand actief te vervangen door een ander actief dat in economisch opzicht dezelfde betekenis heeft.
Verkrijgingsprijs	Zie: “Aanschaffingswaarde”.
Vervaardigingsprijs	Zie: “Kostprijs”.

Tabel 1 Waarderingen³

³ Fuchs, H., van Hoepen, M.A. en van Vlimmeren, S.J.M., (2011), Boekhouden Geboekstaafd 3, Groningen, Noordhoff uitgevers

1. Organisatieanalyse

Om een beeld te krijgen van wat voor soort organisatie BOAL is, wordt er eerst een kleine inleiding van het bedrijf gegeven. Er wordt beschreven wat de missie en waarden zijn, hoe de bedrijfskolom in elkaar zit en welke dochtermaatschappijen BOAL Holding heeft.

1.1 Organisatie

BOAL Group is een onafhankelijk, slagvaardig familiebedrijf met ruim veertig jaar ervaring in aluminium. BOAL Group heeft vier productielocaties. Bij één locatie vindt de ontwikkeling en productie van aluminium dek- en gevelsystemen voor de glastuinbouw plaats. Verder zijn er nog drie locaties waar men zich bezig houdt met de werkzaamheden omtrent aluminiumprofielen. Deze locaties bevinden zich in Nederland, België en Engeland.

BOAL is op 1 september 1970 opgericht als producent van aluminium beglazingssystemen. Oprichter Marinus Boers is afkomstig uit een kassenbouwfamilie en als ingenieur geïnteresseerd geraakt in aluminium constructies. In 1970 start hij dan ook met de ontwikkeling van een aluminium kasconstructie in De Lier. In 1983 opent BOAL haar eerste locatie in het buitenland, in Moorsele (België). In 1988 verhuist BOAL Systemen naar een nieuwe locatie in 's Gravenzande. In 1989 opent BOAL een locatie in Shepshed, Engeland.

In 2007 is BOAL Group overgenomen door de huidige directeur P.R. Boers en onder zijn leiding heeft de organisatie de ambitie ontwikkeld om dé aluminium provider voor de klant te zijn.

Met betrekking tot het extruderen⁴ bedient BOAL BV de Nederlandse en Duitse markt. BOAL Belgium NV bedient de Belgische en Franse markt. BOAL UK Ltd. levert voornamelijk aan klanten in de Britse, Schotse, Ierse en Scandinavische markt. BOAL Systemen BV levert dek- en gevelsystemen wereldwijd, voornamelijk via Nederlandse kassenbouwers.

1.2 Missie en waarden

BOAL wil als familiebedrijf, een gewaardeerde en meest betrouwbare leverancier zijn van aluminium profielen en halffabricaten. Klantgerichtheid, snelheid, flexibiliteit, ontwerpqualiteit, productkennis en innovatie zijn onderscheidende kenmerken en worden mede bereikt door een partnership met co-makers. De organisatie waarden zijn professionaliteit, integriteit en commitment. De klant staat bij BOAL centraal.

1.3 Bedrijfskolom

De bedrijfskolom waarin BOAL werkzaam is, kan als volgt geschetst worden:

1. winning bauxiet;
2. raffinage;
3. elektrolyse (primaire aluminium);
4. gieten extrusiepalen;
5. extrusie aluminium profielen;
6. mechanische bewerking aluminium profielen;
7. oppervlaktebehandeling aluminium profielen;
8. assemblage tot halffabricaat/eindproduct;
9. installatie eindproduct;
10. eindgebruiker.

⁴ Het persen van aluminium palen door matrijzen, om zo tot aluminium profielen te komen

De extrusiebedrijven van BOAL bevinden zich op niveau 5, terwijl BOAL Systemen BV zich met haar activiteiten bevindt op niveau 6-8. De klanten van de BOAL-extrusiebedrijven zijn voornamelijk industriële bedrijven, die de aluminium profielen op hun beurt bewerken en verwerken tot half- of eindfabricaten. Kwaliteit en leverbetrouwbaarheid zijn cruciaal om het productieproces bij de afnemers ongestoord te laten plaats vinden. De afnemers van BOAL Systemen BV zijn voornamelijk kassenbouw bedrijven.

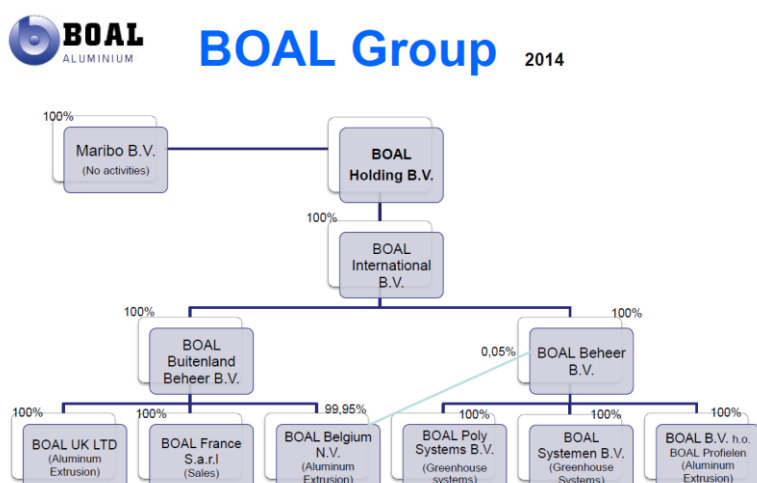
1.4 Groepsmaatschappijen

De BOAL groep bestaat uit verschillende ondernemingen. Hieronder is in de tabel weergegeven welke deelnemingen BOAL Holding heeft.

Naam	Zetel	Aandeel in geplaatst kapitaal
BOAL International B.V.	Naaldwijk, Nederland	100%
BOAL Beheer B.V.	Naaldwijk, Nederland	100%
BOAL B.V.	De Lier, Nederland	100%
BOAL Systemen B.V.	De Lier, Nederland	100%
BOAL Buitenland Beheer B.V.	Naaldwijk, Nederland	100%
BOAL Belgium B.V.	Moorsele, België	100%
BOAL UK Limited	Shepshed, Verenigd Koninkrijk	100%
BOAL France SARL	Lille, Frankrijk	100%
Maribo B.V.	De Lier, Nederland	100%
Maribo Holding B.V.	Maassluis, Nederland	100%

Figuur 1 Groepsmaatschappijen BOAL⁵

Hieronder is een organogram weergegeven van de BOAL Group.

Figuur 2 Organogram BOAL Group⁶

⁵ Jaarrapport BOAL Holding B.V. 2013

⁶ Intern document BOAL Holding B.V.

2. Methodologische verantwoording

In dit hoofdstuk wordt de methodologische verantwoording van het onderzoek weergegeven. Deze verantwoording is gebaseerd op de theorie van Doorwaard en Verschuren over het ontwerpen van een onderzoek.

2.1 Onderzoeksdoelstelling

Op basis van de contextanalyse (zie inleiding) en gesprekken met de opdrachtgever is er een doelstelling geformuleerd. Deze doelstelling zorgt ervoor dat het onderzoek goed afgebakend is. De doelstelling luidt als volgt:

Het doel van het onderzoek is het geven van inzicht in de situatie omtrent de uniformiteit en veranderingen in de verschillende wet- en regelgevingen met betrekking tot de externe verslaggeving, door op basis van literatuurstudie en gevalstudie de verschillende regelgevingen te onderzoeken en te toetsen op de praktijk.

2.2 Onderzoeksvragen

In een onderzoek staat de centrale vraag voorop. Afgeleid van deze vraag ontstaan de deelvragen. Deze deelvragen zorgen voor sturing tijdens het onderzoek.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

“Op welke wijze kan BOAL voor al haar werkmaatschappijen uniformiteit creëren in haar waarderingsgrondslagen?”

De afgeleide deelvragen luiden als volgt:

1. *Wat is de huidige situatie bij BOAL?*
2. *Wat zijn de richtlijnen volgens de Nederlandse GAAP?*
3. *Wat zijn de richtlijnen volgens de Belgische GAAP?*
4. *Wat zijn de richtlijnen volgens de Engelse GAAP?*
5. *Wat zijn de richtlijnen volgens de IFRS SME?*
6. *Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen deze GAAP's en IFRS SME?*
7. *Zijn de werkmaatschappijen in staat om de IFRS SME toe te passen?*

2.3 Onderzoeksafbakening

Om het onderzoek binnen de gestelde tijd af te kunnen ronden, is het van belang om aan te geven wat er wel en niet wordt onderzocht.

Zoals in de doelstelling en centrale vraag al wordt omschreven, zal er gekeken worden naar richtlijnen voor waarderingsgrondslagen en afschrijvingen. Omdat het niet haalbaar zou zijn om alle balansposten bij alle 4 de richtlijnen te onderzoeken, is er in overleg met de opdrachtgever een selectie gemaakt.

Deze selectie betreft de belangrijkste posten voor de accountingmanual. De volgende balansposten zullen in het onderzoek aan bod komen:

- immateriële vaste activa (exclusief goodwill);
- goodwill;
- materiële vaste activa;
- voorraden;
- debiteuren.

2.4 Onderzoeksstrategie

Het onderzoek is gericht op de verschillende wetgevingen (GAAP's en IFRS SME), en dan voornamelijk met betrekking tot de waarderingsgrondslagen. Het onderzoek is een **praktijkgericht onderzoek** omdat het een bijdrage levert voor een bestaande situatie. Het probleem van de ontbrekende kaders en opkomende veranderingen in de wetgevingen is al bekend bij BOAL. Dit zorgt ervoor dat het onderzoek een **ontwerpgericht onderzoek** zal zijn. De uitkomsten zijn immers de basis voor het maken van de accountingmanual. Hiernaast geven de gegevens ook inzicht in de veranderende wetgevingen. Dit kan van groot belang zijn voor de toekomst.

De gekozen strategie is **casestudy**. Deze casestudy is een **vergelijkende casestudy**. Hier is voor gekozen omdat er vier verschillende regelgevingen onderzocht worden, en deze regelgevingen later met elkaar vergeleken worden. Ook de huidige situatie wordt eerst apart bekeken, en daarna vergeleken. Omdat de cases afzonderlijk van elkaar bestudeerd worden, is er sprake van de **hiërarchische methode**. De analyses voor elke case volgen een vast patroon. Later worden de afzonderlijke cases met elkaar vergeleken.

Bij een casestudy gaat het om een smal domein, en is er dus meer diepte dan breedte. Daarnaast wordt er gebruikt gemaakt van kwalitatieve gegevens. Deze gegevens worden gebruikt om een beeld te krijgen van het object als geheel. Er is dan sprake van een **holistische werkwijze**. De dataverzameling in dit onderzoek is voortgekomen uit interviews, observatie en inhoudsanalyses. Door met verschillende onderzoeksmethoden te werken, wordt er gebruik gemaakt van **methodentriangulatie**. Daarnaast worden bij de verschillende methoden (bijvoorbeeld literatuuronderzoek) ook meerdere bronnen geraadpleegd. Door met meerdere bronnen te werken, wordt er gebruik gemaakt van **bronnentriangulatie**.

2.5 Onderzoeksmethoden

Literatuuronderzoek

Om de casestudy goed uit te voeren, is het noodzakelijk om verschillende onderzoeksmethoden te gebruiken. De meeste informatie zal gevonden worden met behulp van **literatuuronderzoek**. Met literatuuronderzoek kan er op een snelle wijze veel informatie verzameld worden.

Binnen het literatuuronderzoek vindt er **documentonderzoek** plaats. Hierbij worden er bronnen geraadpleegd die reeds bestaan. Deze bronnen zijn te vinden in bibliotheken, databanken, interne servers en archieven. Er wordt bij dit onderzoek naar informatie gezocht over de verschillende wet- en regelgevingen. Omdat er sprake is van een diepgaande bestudering van verschillende bronnen, is ook hier sprake van **kwalitatieve inhoudsanalyse**. Het literatuuronderzoek is dus een onderdeel van de casestudy.

Ondervraging

Daarnaast worden er tijdens deze casestudy **interviews** gehouden. Bij deze ongestructureerde face-to-face interviews is er voornamelijk gebruik gemaakt van open vragen. Daarnaast zullen de interviews ook in vrije vorm zijn, zodat het mogelijk is om dieper in te gaan op bepaalde antwoorden. Sommige interviews kunnen ook in groepsverband worden gehouden.

2.6 Onderzoeksmateriaal

Zoals hiervoor al is besproken, zal er tijdens deze casestudy gebruikt gemaakt worden van literatuuronderzoek en interviews. De volgende bronnen zullen hierbij geraadpleegd worden:

- personen;
- literatuur;
- werkelijkheid;
- documenten.

In het schema hieronder is te zien hoe het materiaal geraadpleegd wordt.

	Ondervraging	Inhoudsanalyse
Personen	x	
Vakliteratuur		x
Werkelijkheid		x
Documenten		x

Tabel 2 Onderzoeksmateriaal en ontsluiting

Deelvraag 1 is beantwoord met kwalitatief onderzoek, door middel van interviews en inhoudsanalyses. Deelvragen 2 tot en met 5 zijn beantwoord door middel van literatuur- en documentonderzoek. De deelvragen 6 en 7 zijn vervolgens met kwalitatieve inhoudsanalyses onderzocht.

Literatuur

De deelvragen over de GAAP's en IFRS SME zullen beantwoord worden met het behulp van literatuur. Er bestaat genoeg vakliteratuur en handboeken over deze wet- en regelgevingen. Al de gebruikte literatuur wordt opgenomen in de literatuurlijst.

Documenten

Naast literatuur, zijn er ook veel documenten te vinden die gaan over de betreffende wet- en regelgevingen. Hierbij geven de auteurs vaak de nogal lastige wetten weer op een eenvoudige wijze. Soms kan het zijn dat zij hierbij nog op- en aanmerkingen geven. Alle gebruikte documenten worden opgenomen in de literatuurlijst.

Daarnaast worden er ook interne documenten gebruikt om de huidige situatie in kaart te brengen. Hierbij kan gedacht worden aan jaarrapporten, interne handleidingen, enzovoort. Sommige gegevens komen uit het jaar 2013, andere documenten zijn echter wat ouder.

Personen

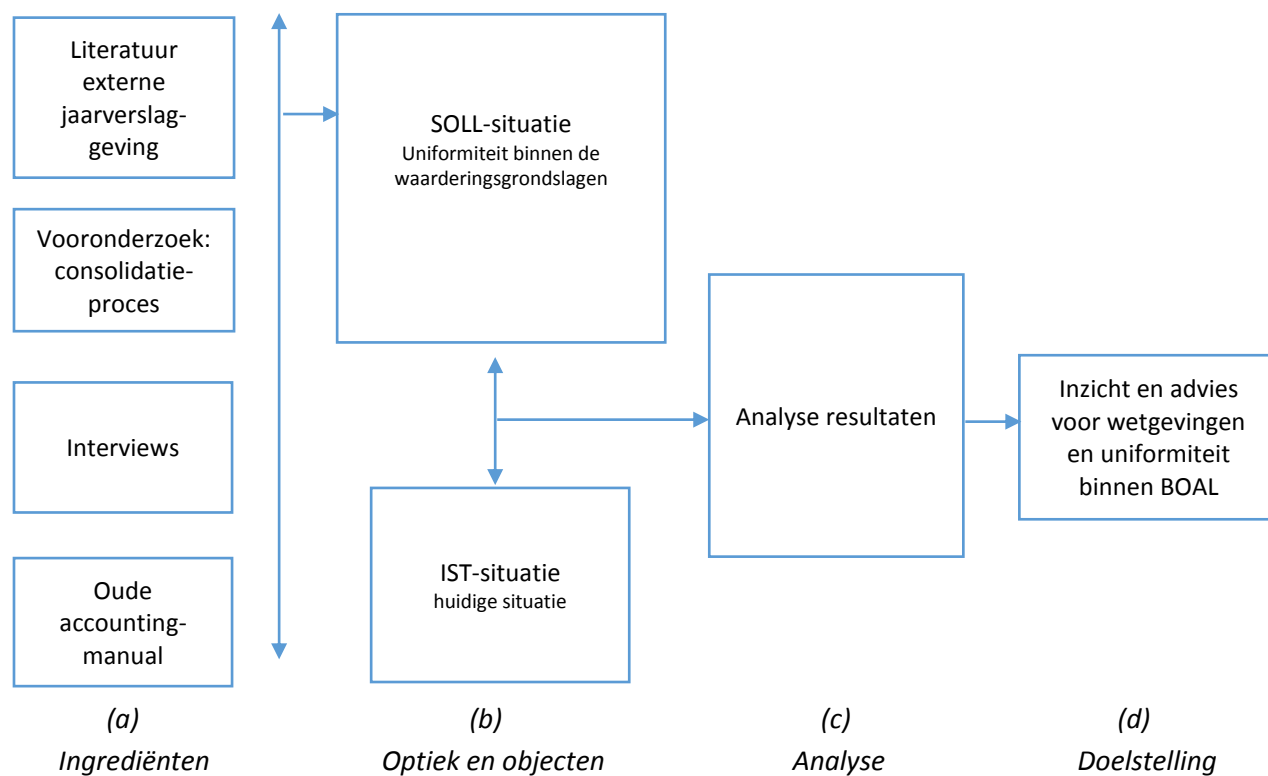
Zoals in de vorige paragraaf al is aangegeven, zullen er ongestructureerde face-to-face ondervragingen gehouden worden met open vragen. Het kan natuurlijk zo zijn dat er af en toe een gesloten vraag bij zit, om zo de zaken duidelijk te maken. De ondervragingen zullen voornamelijk individueel gehouden worden met de medewerkers van de afdeling Finance. Tijdens deze interviews zal vooral de huidige situatie in kaart gebracht moeten worden. Er kan dan gedacht worden aan de huidige waarderingsgrondslagen en afschrijvingen. Hiernaast is het ook belangrijk om enkele vragen te stellen over gewenste situaties en te weten te komen hoe er met problemen tijdens het boekhoudproces wordt omgegaan.

Werkelijkheid

De deelvraag over de huidige situatie kan ook beantwoord worden door een inhoudsanalyse op de werkelijkheid toe te passen. Hierbij kan gedacht worden aan het boekhoudproces of het consolidatieproces. Met behulp van de balans en interne processen/software kunnen bepaalde zaken onderzocht worden.

2.7 Onderzoeksmodel

Met behulp van de vorige paragrafen is een onderzoeksmodel gecreëerd. Deze tabel is hieronder weergegeven.

Figuur 3 Onderzoeksmodel

3. Huidige situatie bij BOAL

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op deelvraag 1. Er wordt per land bekeken op welke wijze de balansposten gewaardeerd worden, inclusief de afschrijvingsmethode. Alleen de balansposten die van belang zijn voor het rapport zullen behandeld worden. In paragraaf 4 van dit hoofdstuk is een tabel te vinden waar alles overzichtelijk in is weergegeven. In de laatste paragraaf wordt er een tussenconclusie gegeven.

3.1 Huidige situatie Nederland

De geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening worden opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Immateriële vaste activa

- Goodwill

De goodwill wordt gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen, bepaald op basis van de geschatte economische levensduur.

De afschrijvingen worden lineair berekend. De jaarlijkse afschrijving bedraagt bij BOAL Holding BV 10%, gebaseerd op een economische levensduur van 10 jaar.

Materiële vaste activa

- Terreinen

Terreinen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

- Bedrijfsgebouwen

Bedrijfsgebouwen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde.

Kosten voor groot onderhoud worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht in het jaar dat het onderhoud zich voordoet.

De bedrijfsgebouwen worden afgeschreven in 5 tot 25 jaar.

- Machines en installaties

Machines en installaties worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde.

Kosten voor groot onderhoud worden ten laste van de exploitatie gebracht in het jaar dat het onderhoud zich voordoet.

Machines en installaties worden afgeschreven in 3-15 jaar

- Andere vaste bedrijfsmiddelen

Andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde. Kosten voor groot onderhoud worden ten laste van de exploitatie gebracht in het jaar dat het onderhoud zich voordoet.

Andere vaste bedrijfsmiddelen worden afgeschreven in 3 tot 10 jaar. Matrijzen worden in de aanschafmaand met 25% afgeschreven, het tweede jaar voor 50% en het derde jaar 25%.

Voorraden

- Grond- en hulpstoffen

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de (first-in, first-out) kostprijs of lagere verwachte netto opbrengstwaarde.

- Gereed product

Gereed product, halffabricaten en onderhanden werk worden gewaardeerd tegen de integrale productiekosten of lagere verwachte netto opbrengstwaarde.

Debiteuren

- Debiteuren

Debiteuren worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

- Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt berekend op het risico van oninbaarheid.

3.2 Huidige situatie België

De waarderingsregels worden vastgesteld overeenkomstig de bepaling van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen.

Immateriële vaste activa

Niet van toepassing.

Materiële vaste activa

- Terreinen

Terreinen worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingswaarde verminderd met afschrijving.

Op de terreinen wordt niet afgeschreven.

- Gebouwen

Gebouwen worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingswaarde verminderd met afschrijving.

De bedrijfsgebouwen worden afgeschreven in 25 jaar.

- Installaties, machines en uitrusting

Installaties, machines en uitrusting worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingswaarde verminderd met de afschrijving.

Installaties, machines en uitrusting worden lineair afgeschreven in 2 tot 15 jaar.

- Meubilair en rollend materieel

Meubilair en rollend materieel worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingswaarde verminderd met de afschrijving.

Meubilair en rollend materieel worden lineair afgeschreven in 5 tot 10 jaar.

Matrijzen worden in de aanschafmaand met 25% afgeschreven, het tweede jaar voor 50% en het derde jaar 25%.

Voorraden

- Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs volgens de FIFO-methode of de lagere marktwaarde⁷.

- Goederen in bewerking en gereed product

Goederen in bewerking en gereed product worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs volgens de FIFO-methode, of tegen de lagere marktwaarde. In de vervaardigingsprijs zijn zowel de directe als indirecte productiekosten opgenomen.

Debiteuren

- Debiteuren

Debiteuren worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

- Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt berekend op basis van het risico van oninbaarheid.

⁷ Gebaseerd op de Deutschland Prompte Marktnotering

3.3 Huidige situatie Engeland

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten en overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen (UK-GAAP en Companies Act 2006).

Immateriële vaste activa

Niet van toepassing in Engeland.

Materiële vaste activa

- Terreinen

Terreinen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met afschrijving.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

- Gebouwen

Gebouwen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met afschrijving.

De bedrijfsgebouwen worden afgeschreven in 25 jaar.

- Installaties, machines en uitrusting

Installaties, machines en uitrusting worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met de afschrijving.

Installaties, machines en uitrusting worden lineair afgeschreven in 3 tot 15 jaar.

- Overige bedrijfsmiddelen

Overige bedrijfsmiddelen (auto's, matrijzen etc.) worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met de afschrijving.

Vervoersmiddelen worden afgeschreven in 4 jaar.

Matrijzen worden in de aanschafmaand met 25% afgeschreven, het tweede jaar voor 50% en het derde jaar 25%.

Inrichting en toebehoren worden afgeschreven in 5 jaar

Voorraden

- Grond- en hulpstoffen

Voorraden worden gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere netto realiseerbare waarde. Hierbij wordt rekening gehouden met incurante voorraden. De netto realiseerbare waarde is gebaseerd op de verkoopprijs verminderd met de bijkomende verkoopkosten.

- Gereed product

Voorraden worden gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere netto realiseerbare waarde. Hierbij wordt rekening gehouden met incurante voorraden. De netto realiseerbare waarde is gebaseerd op de verkoopprijs verminderd met de bijkomende verkoopkosten.

Debiteuren

- Debiteuren

Debiteuren worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

- Voorziening dubieuze debiteuren

Voorziening dubieuze debiteuren wordt op balansdatum berekend op risico van onzekerheid.

3.4 Overzicht

In de tabel op de volgende pagina wordt een overzicht gegeven van de huidige situatie in de drie landen.

	Nederland	België	Engeland
Immateriële vaste activa			
Goodwill	Verkrijgingsprijs	n.v.t	n.v.t
	Afschrijven op levensduur		
	10 jaar afschrijven		
Materiële vaste activa			
Terreinen	Aanschaffingswaarde	Historische aanschaffingswaarde	Historische kostprijs
	Niet afschrijven	Niet afschrijven	Niet afschrijven
Gebouwen	Aanschaffingswaarde	Historische aanschaffingswaarde	Historische kostprijs
	Afschrijven op geschatte levensduur	Afschrijven op basis van kostprijsmodel	Afschrijven op geschatte economische levensduur
	5 - 25 jaar afschrijven	5 - 25 jaar afschrijven	5 - 25 jaar afschrijven
Machines en installaties	Aanschaffingswaarde	Historische aanschaffingswaarde	Historische kostprijs
	Afschrijven op geschatte levensduur	Afschrijven op basis van kostprijsmodel	Afschrijven op geschatte economische levensduur
	3-15 jaar afschrijven	3-15 jaar afschrijven	3-15 jaar afschrijven
Andere bedrijfsmiddelen (auto's etc.)	Aanschaffingswaarde	Historische aanschaffingswaarde	Historische kostprijs
	Afschrijven op geschatte levensduur	Afschrijven op basis van kostprijsmodel	Afschrijven op geschatte economische levensduur
	3-10 jaar afschrijven	5-10 jaar afschrijven	4 jaar afschrijven
Voorraden			
Grond- en hulpstoffen	FIFO-kostprijs of lagere verwachte netto opbrengstwaarde	FIFO-aanschaffingsprijs of lagere marktwaarde	Kostprijs of lagere netto opbrengstwaarde
Gereed product, halffabricaten en onderhanden werk	Productiekosten of lagere verwachte netto opbrengstwaarde	FIFO-vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde	Kostprijs of lagere netto opbrengstwaarde
Debiteuren			
Debiteuren	Nominale waarde	Nominale waarde	Nominale waarde
Voorziening dubieuze debiteuren	Op risico van oninbaarheid	Op risico van oninbaarheid	Op risico van oninbaarheid

Tabel 3 Overzicht huidige situatie

3.5 Tussenconclusie

Zoals in bovenstaande tabel te zien is, is er bij alle posten materiële eenheid binnen de waarderingsgrondslagen. Toch is het belangrijk dat de huidige situatie in kaart gebracht is, omdat BOAL hier nog geen duidelijke vastlegging van heeft.

Daarnaast bestaat er geen formele eenheid binnen de waarderingsgrondslagen en de afschrijvingen. Ondanks dat alle benamingen wel hetzelfde inhouden, worden er bij bepaalde gevallen verschillende benamingen gegeven. Een voorbeeld hiervan zijn de materiële vaste activa, hierbij wordt voor dezelfde waarderingsgrondslag drie keer een andere naam gegeven. De termen aanschaffingswaarde, historische aanschaffingswaarde en historische kostprijs worden hier gebruikt. Ondanks dat het verschillende benamingen zijn (geen formele eenheid), is de waarderingsgrondslag wel exact hetzelfde (materiële eenheid).

Het is niet alleen voor het overzicht belangrijk dat de huidige situatie in kaart is gebracht, maar ook omdat men in Engeland vanaf 2015 een nieuwe wetgeving (FRS 102) zal moeten volgen. Tijdens dit onderzoek zal er verder ingegaan worden op deze FRS 102. Ook de wetgevingen van de andere landen komen natuurlijk aan bod.

Als laatste zal er ook gekeken worden naar IFRS for Small and Medium Enterprises (IFRS SME) omdat dit een belangrijke standaard zou kunnen zijn binnen uniformiteit.

4. Richtlijnen volgens de Nederlandse GAAP

In dit hoofdstuk wordt er gekeken naar de wet- en regelgeving van de Nederlandse GAAP en wordt er antwoord gegeven op deelvraag 2. Het hoofdstuk begint met een inleiding van de Nederlandse GAAP. Er wordt gekeken naar de wet- en regelgevingen volgens Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. In de laatste paragraaf wordt er een tussenconclusie gegeven.

4.1 Inleiding

Niet-beursgenoteerde ondernemingen dienen in Nederland hun jaarrekening op te stellen volgens Titel 9 BW 2 en de Richtlijnen van de Jaarverslaggeving. Zij mogen op vrijwillige basis ook Full IFRS toepassen. Beursgenoteerde ondernemingen zijn verplicht om de IFRS toe te passen

De Nederlandse wet heeft het karakter van een 'raamwetgeving'. Er zijn hier een aantal regels dwingend voorgeschreven, maar er is ook veel open gelaten om door het 'maatschappelijk verkeer' ingevuld te worden. De Raad voor de Jaarverslaggeving (RvJ) ziet het als taak om deze lege plekken in te vullen. Deze raad bestaat uit opstellers, gebruikers en controleurs van de jaarrapporten.

Het geheel van de Nederlandse verslaggevingsvoorschriften (de Nederlandse bepalingen plus de aanbevelingen van de RvJ) wordt aangeduid als Dutch Generally Accepted Accounting Principles (Dutch-GAAP).

4.1.1 De Nederlandse wetgever

De Nederlandse wetgeving centreert zich rond het zogenoemde kapstokartikel (artikel 362). Het eerste lid van het artikel geeft de doelstelling weer:

'De jaarrekening geeft volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de rechtspersoon.'

Hieronder zal het bovenstaande lid kort uitgelegd worden:

- *'normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd'*: De bedoeling van de wet is om een redelijk speelruimte over te laten aan de praktijk, en om daarmee flexibel op nieuwe opvattingen te kunnen inspelen.
- *'voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat'*: Hier is de wetgever terughoudend, omdat voor de solvabiliteit en liquiditeit eigenlijk ook andere informatie nodig is dan alleen de jaarrekening.

4.1.2 Raad voor de Jaarverslaggeving

De Raad voor de Jaarverslaggeving bestaat uit drie verschillende delegaties. Zij bestaat uit vertegenwoordigers, gebruikers en controleurs van financiële verslaggeving. De Raad heeft als doel om ten behoeve van de praktijk richtlijnen te geven voor het opstellen van het jaarrapport.

Hoewel deze richtlijnen geen officiële juridische status hebben, wordt er bij het opstellen van de jaarrekening wel grote waarde gehecht aan wat de Raad bepaalt. Het belang van de richtlijnen wordt ook onderkend door de Ondernemingskamer⁸.

Men heeft ervoor gekozen om een algemeen raamwerk als uitgangspunt te nemen voor de specifieke richtlijnen. Dit raamwerk heet het *Stramien*⁹.

⁸ Gerechtshof te Amsterdam voor geschillen tussen vennootschappen

⁹ <http://www.rjnet.nl/>, Geraadpleegd op 18 maart 2014

4.2 Immateriële vaste activa

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit Ernst & Young, (2013), p. 161-191 en Deloitte, (2013), p.133-148

Algemeen

Immateriële vaste activa zijn identificeerbare en niet-monetaire activa zonder fysieke gedaante. Belangrijke kenmerken zijn:

- beschikkingsmacht;
- toekomstige economische voordelen;
- van niet-monetaire aard;
- geen fysieke gedaante.

Voor immateriële vaste activa gelden de volgende wettelijke categorieën¹⁰:

- kosten van oprichting en uitgifte aandelen;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- kosten van verwerving van intellectuele rechten;
- kosten van goodwill die van derden verkregen;
- vooruitbetalingen op immateriële vaste activa.

Activering

Immateriële vaste activa wordt alleen geactiveerd wanneer:

- Waarschijnlijke toekomstige economische voordelen toekomen aan de rechtspersoon;
- Kosten betrouwbaar zijn vast te stellen.

Wanneer er niet aan deze voorwaarden voldaan wordt, worden de uitgaven in de winst-en-verliesrekening als kosten verantwoord.

Waardering

De algemene waarderingsgrondslag bij de eerste verwerking is de **verkrijgingsprijs/vervaardigingsprijs**¹¹ (kostprijsmodel). In geval van verwerving door overname is dit gelijk aan de reële waarde op verkrijgingsmoment. Bij een vervolgwaaardering kan ook de **actuele waarde/reële waarde (vervangingswaarde)**¹² worden toegepast. Deze waardering kan echter in de praktijk weinig worden toegepast en geldt dit nooit voor de goodwill. De bepalingen hiervoor zijn te vinden in het Besluit Actuele Waarde (BAW).

Rentekosten mogen geactiveerd worden met de rente op schulden over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Afschrijving

Afschrijving gebeurt op basis van de geschatte gebruiksduur. Deze gebruiksduur is maximaal 20 jaar gerekend vanaf het moment dat het actief gereed is voor ingebruikneming¹³. De gebruiksduur van een immaterieel actief is altijd eindig, en het achterwege laten van afschrijvingen is dus niet aanvaardbaar. Alleen bij uitzonderingsgevallen kan deze gebruiksduur verlengd worden.

Wanneer de termijn van 20 jaar weerlegd wordt zal de rechtspersoon¹⁴:

- Het actief afschrijven op basis van de langere gebruiksduur;
- Ten minste eenmaal per jaar de realiseerbare waarde schatten teneinde eventuele bijzondere waardeverminderingen te onderkennen;
- Toelichten waarom de veronderstelling wordt weerlegd en welke factoren bij de bepaling van de gebruiksduur een significante rol hebben gespeeld.

¹⁰ Artikel 2:365 lid 1 BW

¹¹ RJ 210.203

¹² RJ 210.301

¹³ RJ. 210.401

¹⁴ RJ. 210.406

De restwaarde van een immaterieel actief dient op nihil gesteld te worden, tenzij:

- Er een toezegging is door een derde om het actief te kopen aan het einde van de gebruiksduur; óf
- Er een actieve markt is voor het actief en:
 - De restwaarde kan worden bepaald aan de hand van marktgegevens; en
 - Het waarschijnlijk is dat er nog een actieve markt is voor het actief zal zijn aan het einde van de gebruiksduur.

4.3 Goodwill

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit Ernst & Young, (2013), p. 687—740 en Deloitte, (2013), p. 149-165

Algemeen:

Goodwill (gekocht) is het verschil tussen de waarde van de onderneming (verkrijgingsprijs) en de reële waarde van alle identificeerbare activa en verplichtingen¹⁵. Dit verschil kan zowel positief als negatief zijn. Hieronder zullen alleen de gegevens van positieve goodwill worden opgenomen.

Activering

Goodwill mag op de volgende manieren verwerkt worden:

- Activeren en vervolgens afschrijven;
- Verwerken rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen; en
- Verwerken ineens ten laste van de winst- en verliesrekening.

De Raad voor de Jaarverslaggeving beveelt echter aan om de goodwill altijd te activeren.

Goodwill mag alleen geactiveerd worden wanneer deze zelf gekocht is. Zelf ontwikkelde goodwill mag nooit geactiveerd worden. De goodwill wordt bij activering opgenomen onder immateriële vaste activa¹⁶.

Waardering

Goodwill is het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de nettovermogenswaarde van de overgenomen onderneming. Men gaat hier uit van de intrinsieke waarde van de onderneming, dus volgens de waarderingsgrondslagen van de overnemer.

De nettovermogenswaarde dient op het moment van overname te worden bepaald aan de hand van de reële waarde van de afzonderlijke vermogensbestanddelen.

Afschrijving:

Goodwill wordt stelselmatig afgeschreven. De afschrijvingen dienen het patroon weer te geven waarin de toekomstige economische voordelen naar verwachting toevloeien aan de verkrijgende partij. Indien het patroon niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, dient de lineaire methode te worden toegepast.

Goodwill mag in maximaal 20 jaar worden afgeschreven. Slechts in uitzonderlijke gevallen mag deze periode overschreden worden. Het is dan wel verplicht om de motivering op te geven en jaarlijks een impairmenttest te houden¹⁷.

Wanneer de verwachte economische levensduur van de goodwill belangrijk afwijkt van eerdere schattingen, dient de afschrijvingstermijn te worden aangepast. Wanneer er sprake is van een belangrijke wijziging in het verwachte patroon waarin de economische voordelen van de goodwill toevloeien aan de verkrijgende partij, dient de afschrijvingsmethode overeenkomstig te worden aangepast.

¹⁵ RJ. 214.333

¹⁶ Artikel 2:365 lid 1d BW

¹⁷ RJ 216.230

4.4 Materiële vaste activa

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit Ernst & Young, (2013), p. 193-235 en Deloitte, (2013), p. 167-192

Algemeen

Materiële vaste activa zijn activa die worden aangehouden voor gebruik in de productie of levering van goederen of diensten, verhuur aan derden, of voor bestuurlijke doeleinden en waarvan men verwacht dat ze de uitoefening van de werkzaamheden van de rechtspersoon duurzaam dienen. Ook kunnen materiële vaste activa als belegging worden aangehouden. De wet kent de volgende categorieën¹⁸:

- bedrijfsgebouwen en –terreinen;
- machines en installaties;
- andere vaste bedrijfsmiddelen;
- materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa;
- niet aan het productieproces dienstbare materiële vaste activa.

Activering

Materiële vaste activa wordt geactiveerd wanneer:

- Het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het actief zullen toekomen aan de rechtspersoon; en
- Waarvan voorts de kosten op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld.

Het economische eigendom is doorslaggevend voor de vraag of het activa mag worden opgenomen in de balans¹⁹.

Waardering

De algemene waarderingsgrondslag bij de eerste verwerking is volgens de **kostprijs**²⁰ (verkrijging- of vervaardigingsprijs). De **verkrijgingprijs** is de inkoopprijs met bijkomende kosten. De **vervaardigingsprijs** is de directe kosten met eventueel een redelijk deel van de indirecte kosten en toerekenbare rente op schulden. Na de eerste verwerking mag het ook de **actuele waarde** zijn²¹. De actuele waarde (**vervangingswaarde, lagere bedrijfswaarde of opbrengstwaarde**) is de waarde gebaseerd op actuele marktprijzen of op gegevens die relevant zijn voor de waarde op die datum. De bepalingen hiervoor zijn te vinden in het Besluit Actuele Waarde (BAW).

De activering van administratieve en andere algemene overheadkosten is niet toegestaan. Tevens mogen de volgende kosten ook nooit in de kostprijs worden verwerkt:

- openingskosten nieuwe vestiging;
- kosten voor lancering nieuw product of dienst;
- bedrijfskosten op een nieuwe locatie of voor nieuwe afzetmarkt.

Rentekosten mogen geactiveerd worden met de rente op schulden over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Het is toegestaan om per categorie activa een waarderingsgrondslag te kiezen. Een categorie van materiële vaste activa is een groep van activa met een gelijksoortige aard en gelijksoortig gebruik in de bedrijfsactiviteiten van de onderneming²². Wanneer er dan sprake is van een herwaardering, dient wel de gehele categorie geherwaardeerd te worden²³.

¹⁸ Artikel 2:266 lid 1 BW

¹⁹ RJ 212.201

²⁰ RJ 212.301

²¹ RJ 212.401

²² RJ 212.410

²³ RJ 212.409

Afschrijving

Afschrijving vindt systematisch plaats over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Deze gebruiksduur hangt samen met economische of technische slijtage.

Hierdoor wordt er in het algemeen op terreinen niet afgeschreven. Er zijn verschillende methodes om af te schrijven, maar men wordt vrij gelaten in de keuze. Een waardestijging mag geen reden zijn om afschrijvingen achterwege te laten.

Grote materiële vaste activa die zijn samengesteld uit verschillende componenten kunnen ook een verschillende gebruiksduur hebben. De RJ schrijft dan de toepassing van 'componentbenadering' voor bij het bepalen van de afschrijvingslast. De totale uitgaven voor dat actief dienen te worden toegewezen aan de samenstellende delen ervan overeenkomstig de gebruiksduur of het verwachte gebruikspatroon, die vervolgens ieder afzonderlijk op basis van het individuele waardeverloop worden afgeschreven. Voor zover de verschillende onderdelen van een actief een gelijke levensduren hebben, mogen deze delen worden samengevoegd voor de bepaling van de afschrijvingslast.

Wanneer de boekwaarde lager ligt dan de (geactualiseerde) restwaardeschatting, moet de afschrijving worden beëindigd.

Bij wijziging van omstandigheden of bij nieuwe informatie moet er een herbeoordeling plaatsvinden. Er kan zowel sprake zijn van een verkorting of verlenging van de gebruiksduur. Wijzigingen in de levensduurverwachting, restwaarde of afschrijvingsmethode worden schattingswijzigingen genoemd.

4.5 Voorraden

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit Ernst & Young, (2013), p. 327-346 en Deloitte, (2013), p. 279-288

Algemeen

Voorraden zijn activa:

- Die worden aangehouden voor verkoop in het kader van de normale bedrijfsvoering; of
- In het productieproces voor een dergelijke verkoop; of
- In de vorm van grond- en hulpstoffen die worden verbruikt tijdens het productieproces of tijdens het verlenen van diensten.

Het is dus van de aard en functie van de goederen afhankelijk welke tot de voorraad en welke tot de vaste activa gerekend moeten worden. Indien goederen tot zowel de vaste activa als tot de voorraden gerekend zouden kunnen worden, dient er een geschikte keuze te maken.

De verplichte indeling is als volgt²⁴:

- grond- en hulpstoffen;
- onderhanden werk;
- gereed product en handelsgoederen;
- vooruitbetalingen op voorraden.

Activering

Activering in de voorraad is alleen mogelijk voor de technische voorraad. Vooruitbetalingen op goederen dienen afzonderlijk te worden opgenomen onder voorraden.

Waardering

De algemene waardering bij voorraden is tegen **kostprijs (verkrijgings- of vervaardigingsprijs)** of **actuele waarde**²⁵. De **verkrijgingsprijs** wordt gebruikt bij gekochte voorraden van derde. Dit betreft zowel de inkoopprijs als de bijkomende kosten. De **vervaardigingsprijs** wordt gebruikt wanneer voorraden in een productie- of bewerkingsproces tot stand komen. Wanneer er tegen de kostprijs gewaardeerd wordt, moet men ook rekening houden met de **lagere opbrengstwaarde**.

²⁴ Artikel 2:369 BW

²⁵ RJ 220.301

Bij de activering moet men de kosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen opnemen, inclusief de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Verder mag men ook een redelijk deel van de indirecte kosten opnemen in de waardering en een deel van de rente op schulden dat aan de vervaardiging van het product zijn toe te rekenen. Verkoop- en afleveringskosten zijn hierbij altijd uitgesloten.

Voor fungibele voorraden is het toegestaan om een andere kostprijsmethode toe te passen. Het gaat hierbij om de volgende methode:

- gewogen gemiddelde inkoopprijzen;
- FIFO-methode;
- LIFO-methode.

De LIFO-methode wordt echter wel afgeraden door de RvJ.

4.5.1 Grond- en hulpstoffen

Waardering

Waardering tegen kostprijs (verkrijgingsprijs), actuele waarde of lagere opbrengstwaarde. Eventueel met andere kostprijsmethode.

4.5.2 Onderhanden werk

Waardering

Waardering tegen kostprijs (vervaardigingsprijs), actuele waarde of lagere opbrengstwaarde. Eventueel met andere kostprijsmethode.

4.5.3 Gereed product en handelsgoederen

Waardering

Waardering tegen kostprijs (vervaardigingsprijs of verkrijgingsprijs), actuele waarde of lagere opbrengstwaarde. Eventueel met andere kostprijsmethode.

4.6 Debiteuren

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit Ernst & Young, (2013), p. 369-386 en Deloitte, (2013), p. 317-328

Algemeen

Debiteuren (vorderingen) vallen onder de overige vlottende activa. Activa zijn vlottend indien ²⁶:

- De verwachte realisatie, de verkoop of het gebruik vallen binnen de normale productiecyclus van de activiteiten van de rechtspersoon; of
- De intentie bestaat tot verkoop op korte termijn en de verwachting is dat de realisatie plaats zal vinden binnen 12 maanden na de balansdatum; of
- *Sprake is van liquide middelen of een equivalent van liquide middelen die niet beperkt zijn in hun aanwendbaarheid.*

Er geldt de volgende verplichte indeling voor vorderingen²⁷:

- *Vorderingen op handelsdebiteuren;*
- *Voorderingen op andere rechtspersonen en vennootschappen die een deelneming hebben in de rechtspersoon of waarin de rechtspersoon een deelneming heeft;*
- *Opgevraagde stortingen van geplaatst kapitaal;*
- *Overige vorderingen.*

²⁶ RJ 190.206

²⁷ Artikel 2:370 lid 1 BW

Activering

Activering vindt plaats wanneer de rechtspersoon de beschikkingsmacht over het actief verwerft, en wanneer de rechtspersoon naar verwachting in de toekomst economische voordelen door het actief zal hebben. Vorderingen uit hoofde van verkoop van goederen en het verrichten van diensten zullen in het algemeen op de balans worden opgenomen op het moment dat de goederen geleverd en de diensten zijn verricht.

4.6.1 Vorderingen op handelsdebiteuren

Waardering

De eerste waardering is tegen **reële/actuele waarde** inclusief transactiekosten. Deze waarde is bij een zakelijke transactie gelijk aan de **kostprijs**²⁸. Na de eerste verwerking dienen vorderingen gewaardeerd te worden tegen de **geamortiseerde kostprijs**. Deze kostprijs zal bij handelsvorderingen overeen komen met de **nominale waarde**.

Verder zal er een voorziening voor dubieuze debiteuren in mindering moeten worden gebracht voor het risico dat de uitstaande bedragen niet (geheel) zullen worden ontvangen.

Op elke balansdatum dient te worden beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen²⁹.

4.6.2 Voorziening voor dubieuze debiteuren

Algemeen

Bij een voorziening voor dubieuze debiteuren is er geen formele voorziening. Dit komt omdat er geen in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting is, maar sprake van een mogelijk verlies als gevolg van het feit dat de debiteur niet zal betalen.

Waardering

De voorziening voor dubieuze debiteuren kan op twee manieren worden bepaald:

1. Statische methode
2. Dynamische methode

Bij de **statische methode** wordt er een schatting gemaakt van de verliezen die op balansdatum waarschijnlijk geacht worden. Dit wordt bij dubieuze debiteuren beoordeeld op de mate van waarschijnlijkheid van oninbaarheid. Bij de **dynamische methode** wordt de grootte van de voorziening aan de hand van een bepaalde activiteitenindicator bepaald. Bij de voorziening voor dubieuze debiteuren is vaak een percentage van het bedrag van de verkopen op rekening de basis voor de grootte van de voorziening.

De statische methode wordt door de RJ voorgeschreven als beste methode.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering³⁰. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen

4.7 Tussenconclusie

Uit bovenstaande tekst is af te lezen dat de Nederlandse GAAP twee verschillende waarderingsgrondslagen kent. Dit zijn de **kostprijs** en de **actuele waarde**. In sommige gevallen dient men rekening te houden met de **lagere opbrengstwaarde**. Rentekosten mogen geactiveerd worden met de rente op schulden over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. De afschrijvingen vinden plaats over de gebruiksduur van het actief. Voor de afschrijvingen geldt in Nederland vaak maximale termijnen en een toelichting bij afwijking hiervan.

²⁸ RJ 222.201

²⁹ RJ 222.204

³⁰ RJ 222.203

5. Richtlijnen volgens de Belgische GAAP

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op deelvraag 3 en wordt er gekeken naar de Belgische wet- en regelgevingen volgens het Wetboek van Vennootschappen, het Koninklijk Besluit 30 januari 2001 en het advies van het CBN. De indeling zal hetzelfde zijn als in het vorige hoofdstuk.

5.1 Inleiding

België kent geen vast framework voor haar boekhoudwetgeving. De Belgische algemeen aanvaardbare boekhoudprincipes (Belgian GAAP) worden bepaald door de boekhoud- en vennootschapswetgeving. Hiernaast wordt deze GAAP aangevuld met de niet-verplichte na te leven adviezen van de Commissie van de Boekhoudkundige Normen (CBN).

Voor de jaarrekening geldt het vennootschapsrecht (wet van 7 mei 1999, Wetboek van Vennootschappen). De structuur, vorm en inhoud van de jaarrekening wordt behandeld in het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001.

De Belgische jaarrekening wordt voornamelijk gestuurd door belastingoverwegingen. De jaarrekening is dus een fiscale jaarrekening³¹. De boekhoudwetgeving is gebaseerd op het voorzichtigheidsprincipe. Alle activa moeten in eerste instantie gewaardeerd worden tegen de aanschaffingswaarde, onder aftrek van afschrijvingen en waardeverminderingen. Hier zijn echter wel enkele uitzonderingen op. Onder deze aanschaffingswaarde wordt verstaan³²:

- de aanschaffingsprijs;
- de vervaardigingsprijs;
- de inbrengwaarde.

5.1.2 Commissie van de Boekhoudkundige Normen

Het CBN heeft als wettelijke opdracht:

- de regering en het parlement op hun verzoek of uit eigen beweging van advies te voorzien; en
- door middel van adviezen en aanbevelingen bij te dragen tot de ontwikkeling van de leer van het boekhouden de beginselen te bepalen van een regelmatige boekhouding.

Ten aanzien van de ondernemingen en vennootschappen is de CBN bovendien bevoegd om aan de Minister van Economie of de minister van Middenstand advies te verstrekken over de door de ondernemingen en vennootschappen ingediende verzoeken om afwijking.

³¹ Vanmassenhove, J. , (2008), Vergelijking jaarrekening KMO: XBRL en IFRS, ongepubliceerde scriptie, Katholieke Hogeschool Leuven, Leuven, België

³² Artikel 35 KB van 30 januari 2001

5.2 Immateriële vaste activa

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit KPMG, (2011), p. 112-114 en PWC, (2010), p. 61-64

Algemeen

Onder de immateriële vaste activa worden opgenomen:

- kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- concessies, octrooien, licenties, knowhow, merken en andere soortgelijke rechten;
- goodwill (paragraaf 4.2);
- vooruitbetalingen op immateriële vaste activa.

Telkens betreft het de kosten die gemaakt worden voor de verwerving van vaste activa die een aantal jaren zullen worden gebruikt, en die immaterieel van aard zijn.

Activering

Activering is mogelijk indien men er vanuit kan gaan dat deze uitgaven worden gedaan met het oog op de realisatie van opbrengsten in meerdere boekjaren.

Waardering

De waardering is tegen de **aanschaffingsprijs/vervaardigingsprijs** of tegen de **lagere gebruikswaarde**.

In de aanschaffingswaarde mag de rente op vreemd vermogen, gebruikt voor hun financiering, worden opgenomen voor zover zij betrekking heeft op de periode vóór de bedrijfsklarheid. Deze rente moet zichtbaar zijn op een speciale actiefrekening.

Herwaardering is niet mogelijk op immateriële vaste activa.

Afschrijving

De afschrijving van immateriële vaste activa is op basis van het kostprijsmodel. Dit model komt erop neer dat eenmaal geactiveerd, de boekwaarde van de immateriële vaste activa vanaf hun ingebruikname wordt afgeschreven conform de door het bestuur vastgelegde regels. De immateriële vaste activa worden afgeschreven over hun gebruiksduur. De afschrijvingen zijn specifiek voor de materiële vaste activa waarop ze betrekking hebben, maar voor de activa met volkomen identieke juridische kenmerken mogen globale afschrijvingen geboekt worden³³.

Aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen zijn mogelijk indien er sprake is van technische ontwaarding en bij economische of technologische omstandigheden, waardoor de boekwaarde hoger is dan hun gebruikswaarde.

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling mogen in maximaal 5 jaar afgeschreven worden. Indien deze termijn langer is dan 5 jaar, dient dit in de toelichting te worden verantwoord.

5.3 Goodwill

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit KPMG, (2011), p. 113 en PWC, (2010), p. 22-23

Algemeen

Goodwill wordt omschreven als de prijs die betaald wordt voor de verwerving van een onderneming of bedrijfsafdeling voor zover die hoger is dan de nettowaarde van de activa- minus de passivabestanden van de verworven onderneming³⁴.

Goodwill valt onder de Belgische GAAP onder de immateriële vaste activa.

Activering

Activering gebeurt direct bij overname.

³³ Artikel 49 KB Wetboek van Vennootschappen

³⁴ KB van 8 oktober 1976

Waardering

Het positieve verschil tussen de betaalde prijs voor de verworven onderneming en de nettowaarde van de activa minus de passiva van de verworven onderneming moet worden geactiveerd³⁵. Herwaardering is bij goodwill niet mogelijk.

Afschrijving

Goodwill mag in maximaal 5 jaar worden afgeschreven. Indien deze termijn langer is dan 5 jaar, dient dit in de toelichting te worden verantwoord³⁶.

Aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen zijn mogelijk indien er sprake is van economische of technologische omstandigheden.

5.4 Materiële vaste activa

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit KPMG, (2011), p. 115-117 en PWC, (2010), p. 59-61

Algemeen

Materiële vaste activa worden omschreven als zijnde vaste activa die lichamelijk en duurzaam in een onderneming aanwezig zijn, al dan niet met de bedoeling hiermee doelstellingen van het bestuur te realiseren.

Onder materiële vaste activa wordt verstaan:

- terreinen en gebouwen;
- installaties, machines en uitrusting;
- meubilair en rollend materieel;
- leasing en soortgelijke rechten;
- overige materiële vaste activa;
- activa in aanbouw en vooruitbetalingen.

Activering

Activa wordt geactiveerd wanneer er economische eigendom ontstaat.

Waardering

De waardering van materieel vaste activa kan op verschillende manieren toegepast worden:

- **aanschaffingsprijs** (in geval van aanschaf bij derden);
- **vervaardigingsprijs** (in geval van eigen productie);
- **lagere gebruikswaarde**;
- **geherwaardeerde waarde** onder strikte voorwaarden.

In de aanschaffingsprijs is het toegestaan om de bijkomende kosten te activeren. Ook is het toegestaan om bij de aanschaffingsprijs de rente op vreemd vermogen, gebruikt voor hun financiering, te activeren voor zover zij betrekking heeft op de periode vóór de bedrijfsklarheid. Deze rente moet zichtbaar zijn op een aparte actiefrekening.

Bij de vervaardigingsprijs mogen de directe productiekosten worden geactiveerd en optioneel ook een evenredig deel van de indirecte productiekosten.

De geherwaardeerde waarde kan alleen onder strikte voorwaarden worden gebruikt, en komt in de praktijk weinig voor. Er is sprake van eventuele herwaardering wanneer de waarde van de activa op een vaststaande en duurzame wijze de boekwaarde overtreft.

³⁵ KB van 8 oktober 1976

³⁶ KPMG, (2011), Belgium-Holland brochure, Geraadpleegd op 11 maart 2014, <http://www.kpmg.com/be/en/issuesandinsights/articlespublications/belgium-holland-brochure/pages/default.aspx>

Afschrijving

Materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur wordt afgeschreven over de gebruiksduur. De afschrijving van materiële vaste activa is op basis van het kostprijsmodel. Dit model komt erop neer dat eenmaal geactiveerd, de boekwaarde van de materiële vaste activa vanaf hun ingebruikname wordt afgeschreven conform de door het bestuur vastgelegde regels.

De afschrijvingen zijn specifiek voor de materiële vaste activa waarop ze betrekking hebben, maar voor de activa met volkomen identieke juridische kenmerken mogen globale afschrijvingen geboekt worden³⁷.

Aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen zijn mogelijk indien er sprake is van technische ontwaarding en bij economische of technologische omstandigheden, waardoor de boekwaarde hoger is dan hun gebruikswaarde.

5.5 Voorraden

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit KPMG, (2011), p. 119-121 en PWC, (2010), p. 56-57

Algemeen

Voorraden zijn goederen (aangekocht of zelf geproduceerd) die het bedrijf op een bepaald moment in bezit heeft, met als doel ze te verkopen. Zij maken deel uit van de bedrijfscyclus, waar zij:

- Ofwel bij eerste gebruik worden geconsumeerd;
- Ofwel worden verkocht als zodanig dan wel na afloop van een lopend of voltooid productieproces.

Voorraden vallen onder de categorie vlottende activa.

Activering

Voorraden worden geactiveerd op het moment van eigendom. In de boekhouding wordt alleen de technische voorraad opgenomen.

Waardering

De algemene regels voor waardering zijn waarden tegen **aanschaffingswaarde/vervaardigingswaarde** (aankoop prijs en bijkomende kosten) of tegen de **lagere marktwaarde**³⁸. Bijkomende kosten zijn de kosten die worden gemaakt om de voorraden (in hun huidige staat) naar de plaats waar ze zich moeten bevinden te brengen.

Inzake bepaling van de aanschaffingswaarde van identieke goederen zijn er 3 toegelaten methoden:

- gewogen gemiddelde kostprijs;
- FIFO;
- LIFO.

De volgende methoden zijn niet toegestaan:

- standaardprijzen;
- ijzeren voorraadstelsel;
- vervangingswaarde.

De **vervaardigingsprijs** omvat de directe kosten en optioneel een evenredig deel van de indirecte productiekosten. Wanneer de indirecte productiekosten worden opgenomen, moet dit altijd vermeld worden in een toelichting. Hiernaast is het toegestaan om bij de rente op vreemd vermogen te activeren, indien gebruikt voor hun financiering, voor zover zij betrekking heeft op de periode vóór de bedrijfsklaarheid³⁹. Dit moet ook altijd vermeld worden⁴⁰.

³⁷ Artikel 49 KB Wetboek van Vennootschappen

³⁸ Artikel 69 KB Wetboek van Vennootschappen

³⁹ Artikel 38 KB Wetboek van Vennootschappen

⁴⁰ Artikel 36 KB Wetboek van Vennootschappen

Actiefbestanddelen worden in principe afzonderlijk gewaardeerd⁴¹. Voor actiefbestanddelen met volkomen identieke technische of juridische kenmerken (onderling uitwisselbaar), mogen de waardeverminderingen voor de gehele voorraad genomen worden⁴².

5.5.1 Grond- en hulpstoffen

Onder grondstoffen worden alle voorwerpen en substanties verstaan die de onderneming heeft gekocht om ze te verwerken in fabricaten of halffabricaten. Hulpstoffen zijn alle voorwerpen, stoffen of hulpstoffen die de onderneming koopt om ze te verbruiken bij de productie of de bedrijfsuitoefening.

Waardering

Waardering vindt plaats tegen de **aanschaffingswaarde** of **lagere marktwaarde**.

5.5.2 Goederen in bewerking

Goederen in bewerking zijn alle fabricaten in de onderneming die het stadium van gereed product nog niet hebben bereikt. Ook de niet-verkoopbare tussenproducten vallen hieronder.

Waardering

Waardering vindt plaats tegen de **vervaardigingsprijs**. Waardevermindering vindt plaats op het moment dat de te maken kosten hoger zijn dan de netto verkoopprijs⁴³.

5.5.3 Gereed product en handelsgoederen

Handelsgoederen zijn materiële goederen die door de onderneming zijn ingekocht om zonder bewerking of na een lichte bewerking te worden verkocht⁴⁴. Gereed product zijn alle fabricaten die voor verkoop zijn bestemd en zich in verkoopbare staat bevinden, met inbegrip van halffabricaten.

Waardering

Waardering volgens de **aanschaffingswaarde** of **lagere marktwaarde**. De marktwaarde is de verkoopprijs bij vertrek uit onderneming op balansdatum, die wordt verkregen onder normale en gebruikelijke verkoopvoorwaarden.

Geproduceerde voorraden worden gewaardeerd tegen de **vervaardigingsprijs/aanschaffingsprijs** of tegen de **marktwaarde** op balansdatum als deze lager is. Een waardering tegen lagere marktwaarde mag niet gebruikt worden, indien later de marktwaarde hoger komt te liggen dan de voor de waardering van de voorraden gehanteerde kostprijs.

De vervaardigingsprijs omvat naast de aanschaffingsprijs van de grondstoffen, gebruiksgoederen en hulpstoffen ook de productiekosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn. Indirecte productiekosten worden toegerekend volgens een passende verdeelsleutel.

De marktwaarde is de verkoopprijs bij verlaten uit onderneming op balansdatum, die wordt verkregen onder normale en gebruikelijke verkoopvoorwaarden

⁴¹ Artikel 31 KB Wetboek van Vennootschappen

⁴² Artikel 47 KB Wetboek van Vennootschappen

⁴³ Artikel 70 KB Wetboek van Vennootschappen

⁴⁴ Artikel 95 KB Wetboek van Vennootschappen

5.6 Debiteuren

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit KPMG, (2011), p. 119-121 en PWC, (2010), p. 56-57

5.6.1 Handelsvorderingen op ten hoogste één jaar

Algemeen:

Handelsvorderingen vallen onder de vlottende activa.

Waardering

Vorderingen worden in de balans opgenomen voor de **nominale waarde** ervan.

5.6.2 Voorziening voor dubieuze debiteuren

Waardeverminderingen worden toegepast wanneer er voor het geheel of een gedeelte onzekerheid bestaat over de betaling op de vervaldag⁴⁵.

5.7 Tussenconclusie

Zoals in de inleiding al is aangegeven, zijn de Belgische waarderingsgrondslagen voornamelijk gestuurd vanuit belastingoverwegingen vanuit de overheid. De standaardwaarderingsgrondslag is de **aanschaffingswaarde**. In sommige gevallen dient men rekening te houden met de **lagere markt- of gebruikswaarde**. Ook is het toegestaan om bij de aanschaffingsprijs de rente op vreemd vermogen, gebruikt voor hun financiering, te activeren voor zover zij betrekking heeft op de periode vóór de bedrijfsklaarheid. Afschrijvingen vinden plaats over de gebruiksduur van het actief. De Belgische wetgeving kent in sommige gevallen een maximale afschrijvingstermijn, bijvoorbeeld bij immateriële vaste activa. Deze maximale termijn kan overschreden worden, indien men hier een geldige reden voor heeft en deze in de toelichting vermeldt.

⁴⁵ Artikel 67 KB Wetboek van Vennootschappen

6. Richtlijnen volgens de Engelse GAAP

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op deelvraag 4 en wordt er gekeken naar Engelse GAAP. Het hoofdstuk begint met een inleiding en zal hierna verder gaan met de wet- en regelgeving. De indeling zal gelijk zijn aan de vorige twee hoofdstukken.

6.1 Inleiding

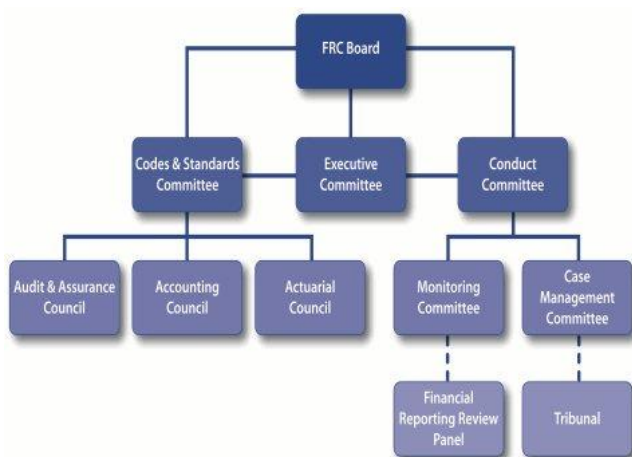
Groot-Brittannië en Ierland lopen voorop wat betreft de ontwikkelingen omtrent het internationaliseren van hun GAAP. In 2012 en 2013 zijn er al enkele nieuwe aanpassingen gedaan, wat er voor zorgt dat de UK-GAAP veel overeenkomsten heeft met de IFRS-standaarden. Het resultaat hiervan is de FRS 102, een raamwerk dat gebaseerd op IFRS for Small and Medium-sized Entities. Deze FRS 102 vervangt alle andere standaarden (behalve Full IFRS) binnen Engeland en Ierland.

Beursgenoteerde ondernemingen moeten zich houden aan de Full IFRS. Alle andere ondernemingen mogen zelf de keuze maken welke standaard zij zullen toepassen. Echter zal er vanaf 1 januari 2015 alleen nog maar de keuze zijn tussen full IFRS en FRS 102 (The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland).

6.1.1 FRC

De Financial Report Council (FRC) is het orgaan dat zorg draagt voor de kwaliteit van de financiële rapportages in Engeland en Ierland. Zij stellen de richtlijnen op, en houden tevens toezicht op het handhaven hiervan. Zij worden hierbij ondersteund door drie commissies:

- the Codes & Standards Committee;
- the Executive Committee;
- the Conduct Committee

Figuur 4 Structuur FRC ⁴⁶

6.1.2 FRS 102

De bedoeling van de nieuwe standaard is dat ondernemingen die niet verplicht zijn om volgens de volledige IFRS te rapporteren, nu ook gebruik kunnen maken van de vereenvoudigde IFRS-regels. De oude UK-GAAP telde 3000 pagina's, de FRS 102 nog maar 350 pagina's. De standaard moderniseert en vereenvoudigt de financiële verslaggeving ⁴⁷.

De FRS 102 kent als belangrijkste waarderingsgrondslagen de **historische kostprijs** en de **reële waarde**.

⁴⁶ <https://www.frc.org.uk/About-the-FRC.aspx>, Geraadpleegd op 15-05-2014

⁴⁷ http://www.accountancynieuws.nl/actueel/vaktechniek/verenigd-koninkrijk-in-2015-over-op-eigen-versie.121474.lynx?PostedField%5Bkeyword%5D=sme&pageStart=31&Confirmed=Zoeken#.U5mGDvl_s6g, Geraadpleegd op 12-06-2014

6.2 Immateriële vaste activa

Onderstaande informatie is afkomstig uit: FRC, (2013), p. 99-106.

Algemeen

Een immaterieel actief is een identificeerbaar niet-monetair actief zonder fysieke vorm.

Activering

Een materieel vast actief wordt geactiveerd wanneer:

- Het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen met betrekking tot het item zal stromen naar de entiteit, en
- De kosten van het actief betrouwbaar kan worden bepaald.

Waardering

De eerste waardering vindt plaats tegen **aanschafprijs**. In deze aanschafprijs zijn de toerekenbare kosten opgenomen die nodig zijn voor het gebruik opgenomen.

De **aanschafprijs** omvat:

- aanschafprijs met inbegrip van invoerrechten en niet-terugvorderbare omzetbelasting;
- alle rechtstreeks toerekenbare kosten die nodig waren voor de voorbereiding voor gebruik van het actief.

Na de eerste waardering mag het actief gewaardeerd worden tegen de **kostprijs**. Dit kan het **kostprijsmodel** zijn wanneer er geen actieve markt is voor het actief. Het **herwaarderingsmodel** kan gebruikt worden wanneer er wel een actieve markt is voor het actief. Bij het herwaarderingsmodel wordt het actief opgenomen tegen de reële waarde op balansdatum. Dit kan echter pas toegepast worden na de eerste waardering tegen aanschafprijs. Rentekosten mogen alleen geactiveerd worden bij intern vervaardigde immateriële vaste activa. Alleen de rentekosten die verband hebben met het vervaardigen van het actief mogen geactiveerd worden.

Afschrijving

Afschrijving gebeurt over de gebruiksduur van het actief. Wanneer een actief voortvloeit uit contractuele of andere juridische rechten mag de afschrijvingsperiode niet langer zijn dan de periode waarin het actief daadwerkelijk gebruikt wordt.

Wanneer de gebruiksduur niet betrouwbaar geschat kan worden, mag er over maximaal 5 jaar worden afgeschreven. Er moet voor een afschrijvingsmethode gekozen worden die overeenkomt met het verwachte gebruikspatroon van het actief. Als dit patroon niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, dient de lineaire methode te worden toegepast.

De restwaarde bij immateriële vaste activa is normaal gesproken nihil. Er kan van deze restwaarde worden afgeweken wanneer:

1. Er een verbintenis is met een derde partij die het actief aan het einde van de gebruiksduur zal overkopen; of
2. Er een actieve markt is voor het actief waarbij:
 - a. de restwaarde bepaald kan worden op basis van deze actieve markt; en
 - b. het waarschijnlijk is dat deze actieve markt nog zal bestaan aan het einde van de levensduur van het actief.

Factoren die het gebruik van het actief kunnen veranderen (zoals technologische vooruitgang) kunnen ervoor zorgen dat de gebruiksduur of restwaarde wijzigen. Wanneer deze factoren zich voordoen, is het mogelijk om de restwaarde of afschrijving aan te passen.

6.3 Goodwill

Onderstaande informatie is afkomstig uit: FRC, (2013), p. 110-113.

Algemeen

Goodwill is het verschil tussen de aankoopprijs en de nettowaarde van de onderneming.

Activering

De goodwill wordt direct na aankoop van de andere partij geactiveerd.

Waardering

Bij de eerste verwerving activeert men de goodwill tegen de **kostprijs**. Dit is het verschil tussen de aanschafwaarde en de nettowaarde van de overgenomen partij.

Na de eerste verwerving moet de goodwill opgenomen worden tegen de kostprijs minus de afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Afschrijving

Voor de afschrijving van goodwill gelden de regels die ook voor immateriële vaste activa gelden. Goodwill wordt afgeschreven over de gebruiksduur hiervan.

Wanneer men de gebruiksduur niet betrouwbaar kan schatten, mag er over maximaal 5 jaar worden afgeschreven.

6.4 Materiële vaste activa

Onderstaande informatie is afkomstig uit: FRC, (2013), p. 93-98.

Algemeen

Materiële vaste activa zijn activa die:

- Worden aangehouden voor gebruik in de productie of levering van goederen of diensten, voor verhuur aan anderen of voor administratieve doeleinden;
- Naar verwachting zullen worden gebruikt voor meer dan één periode (jaar).

Activering

Een materieel vast actief wordt geactiveerd wanneer:

- Het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief zich zullen voordoen;
- De kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald.

Belangrijke reserveonderdelen die bij gebruik meer dan één periode meegaan, mogen ook geactiveerd worden als materiële vaste activa. Dit kan alleen wanneer deze reserveonderdelen onderdeel zijn van een bestaand materieel actief.

Waardering

Materiële vaste activa worden bij de eerste verwerving gewaardeerd tegen de **kostprijs/aanschafprijs**.

In de waardering van een materieel vast actief wordt opgenomen:

- de aanschafprijs met de bijbehorende kosten en niet-terugvorderbare omzetbelasting inbegrepen, na aftrek van kortingen;
- alle rechtstreeks toerekenbare kosten om het actief naar de locatie te vervoeren;
- alle rechtstreeks toerekenbare kosten om het actief gebruiksklaar te maken.

Administratie- en overheadkosten mogen niet worden opgenomen. Rentekosten mogen worden geactiveerd indien deze kosten verband houden met het verwerven of vervaardigen van het actief.

Na de eerste waardering wordt er gewaardeerd volgens het **kostprijsmodel**. Er kan gekozen worden voor het **kostprijsmodel** of het **herwaarderingsmodel**. Het herwaarderingsmodel geldt voor alle activa met dezelfde aard, functie of gebruik. Bij dit model wordt het actief tegen de **reële waarde** gewaardeerd.

Afschrijving

Elk actief wordt afzonderlijk afgeschreven. Activa worden systematisch afgeschreven over hun gebruiksduur. De afschrijvingsmethode moet overeenkomen met het verwachte patroon van de economische voordelen die voortvloeien uit het actief. Mogelijke methodes zijn:

- lineair afschrijven;
- degressief afschrijven;
- naar gebruik afschrijven.

Wanneer onverwachte gebeurtenissen zich voordoen (zoals slijtage of technische vooruitgang) zal de afschrijvingsmethode van het actief aangepast moeten worden indien nodig.

Wanneer een materieel actief onderdelen bevat welke een significant verschil hebben in consumptiepatroon, dienen deze componenten afzonderlijk afgeschreven te worden over hun levensduur.

6.5 Voorraden

Onderstaande informatie is afkomstig uit: FRC, (2013), p. 78-81.

Algemeen

Voorraden zijn activa welke:

- Aangehouden worden voor verkoop in de normale bedrijfsvoering;
- In de vorm van materialen of onderdelen in het productieproces worden verbruikt.

Activering

Activering vindt plaats op het moment van verkrijging.

Waardering

Voorraden worden gewaardeerd tegen de **kostprijs/verkrijgingsprijs** of de **lagere verwachte opbrengstwaarde** (minus de kosten voor verkoop).

In de kostprijs worden de inkoopkosten meegenomen, samen met de kosten die nodig zijn om de voorraden op de locatie en conditie te brengen. De inkoopkosten omvatten de volgende onderdelen:

- aankoopprijs;
- invoerrechten en andere belastingen;
- transportkosten;
- rechtstreeks toekenbare kosten voor verwerving van het product;
- handelskortingen in aftrek.

Er kan gebruikt gemaakt worden van de volgende methodes:

- FIFO (first in, first out)
- gemiddelde kostprijs

Deze methodes moeten voor alle voorraden met dezelfde aard en gebruik worden toegepast.

Bijzondere waardevermindering door bijvoorbeeld schade of veroudering is toegestaan. De waarde wordt dan gebaseerd op de verkoopprijs minus de kosten om de verkoop te voltooien. Rentekosten mogen worden geactiveerd indien deze kosten verband houden met het verwerven of vervaardigen van het actief.

6.5.1 Grond- en hulpstoffen

Waardering

Waardering tegen de **kostprijs/verkrijgingprijs** of **lagere opbrengstwaarde**.

In de kostprijs worden naast de inkoopkosten ook de directe productiekosten opgenomen. Ook vaste en variabele indirecte kosten die te maken hebben met materialen of productie, worden opgenomen in de kostprijs.

6.5.2 Onderhanden werk

Waardering

Waardering tegen de **kostprijs/verkrijgingprijs** of **lagere opbrengstwaarde**.

In de kostprijs worden naast de inkoopkosten ook de directe productiekosten opgenomen. Ook vaste en variabele indirecte kosten die te maken hebben met materialen of productie, worden opgenomen in de kostprijs.

6.5.3 Gereed product en handelsgoederen

Waardering

Waardering tegen de **kostprijs/verkrijgingprijs** of **lagere opbrengstwaarde**.

In de kostprijs worden naast de inkoopkosten ook de directe productiekosten opgenomen. Ook vaste en variabele indirecte kosten die te maken hebben met materialen of productie, worden opgenomen in de kostprijs.

6.6 Debiteuren

6.6.1 Debiteuren

Debiteuren worden weergegeven volgens de **nominale waarde**.

6.6.2 Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt berekend op het risico van oninbaarheid.

6.7 Tussenconclusie

De Engelse wetgeving gaat bij de eerste waardering altijd uit van de **kostprijs**. Het is hierna mogelijk om het **herwaarderingsmodel** aan te houden voor de waardering. De rente mag in sommige gevallen geactiveerd worden, bijvoorbeeld bij materiele en immateriële vaste activa. Activa worden systematisch afgeschreven over hun levensduur. Er gelden bedrijfseconomisch geen maximale afschrijvingstermijnen, zolang de levensduur maar betrouwbaar vastgesteld kan worden. Indien de levensduur niet betrouwbaar vastgesteld kan worden, gelden er wel maximale termijnen.

7. Richtlijnen volgens de IFRS SME

In dit hoofdstuk wordt de IFRS SME-standaard weergegeven, wat het antwoord is op deelvraag 5. Het hoofdstuk begint met een inleiding over IFRS SME en zal daarna verder gaan met de standaard. De indeling zal precies hetzelfde verlopen als bij de vorige drie hoofdstukken. In paragraaf 7 zal een tussenconclusie gegeven worden.

7.1 Inleiding

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig uit: Ernst & Young, Vergelijking voor niet-beursgenoteerde ondernemingen (IFRS for Small and Medium-sized Entities) met Nederlandse wet- en regelgeving, p. 3-8

De IFRS SME is bedoeld voor alle niet-beursgenoteerde ondernemingen en niet anders genoteerde gereguleerde ondernemingen die een internationaal vergelijkbare jaarrekening willen opstellen. De toepassing gebeurt op vrijwillige basis, tenzij een nationale wetgever dit verplicht stelt.

7.1.1 International Accounting Standards Board

De International Accounting Standards Board (IASB) is een onafhankelijk internationaal orgaan dat zich bezig houdt met het opzetten van standaarden voor het opzetten van jaarverslagen en jaarrekeningen. Deze standaarden worden International Financial Reporting Standards (IFRS) genoemd.

Het IASB werkt samen met verschillende organen, waar het International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) één van is. De IFRIC brengt adviezen uit waarin is aangegeven hoe er met de standaarden van de IASB omgegaan moet worden. Hiernaast zorgen zij ervoor dat de standaarden van de IASB zo veel mogelijk uniform zijn met de internationale en nationale standaarden. Dit orgaan zou vergeleken kunnen worden met de Raad voor de Jaarverslaggeving.

7.1.2 IFRS SME

Niet-beursgenoteerde ondernemingen hebben steeds vaker te maken met internationale stakeholders. Zij worden door deze internationale stakeholders geconfronteerd met verschillende grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening en daardoor ontstaat de behoefte om uniform te kunnen communiceren. In de praktijk wordt de standaard IFRS (full IFRS) weinig gebruikt door niet-beursgenoteerde ondernemingen, omdat het implementeren en gebruiken van de IFRS als moeilijk en kostbaar wordt ervaren.

Om aan deze lastige werking van de Full IFRS tegemoet te komen, heeft de IASB een IFRS “light” variant in het leven geroepen voor niet-beursgenoteerde (en niet anders gereguleerde) ondernemingen. Dit is de IFRS for Small and Medium Sized Entities (hierna SME’s) geworden. Op 9 juli 2009 is de definitieve standaard uitgekomen waarin commentaren en resultaten van onderzoeken in de praktijk zijn verwerkt. De uiteindelijke standaard bestaat uit 35 secties, een Basis voor Conclusions alsmede een zogenaamde Implementation Guidance.

“Small and medium-sized entities” zijn ondernemingen die ⁴⁸:

1. Geen “public accountability” hebben;
2. Jaarrekeningen (“general purpose financial statements”) publiceren voor externe gebruikers,
- zoals aandeelhouders zonder managementfunctie, crediteuren en
“credit agencies”.

“Publicly accountable ondernemingen” zijn ondernemingen die een beursnotering hebben, of die gelden van derden in bewaring hebben - zoals banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen⁴⁹.

⁴⁸ IFRS SME 1.2

⁴⁹ IFRS SME 1.3

Voorbeelden van ondernemingen die wel onder de IFRS SME-standaard vallen zijn de grote middengroep van niet-beursgenoteerde ondernemingen, internationaal opererende ondernemingen, dochtermaatschappijen van buitenlandse concerns en overnamekandidaten. Kleinere bedrijven die alleen regionaal actief zijn mogen de IFRS SME wel toepassen, maar het is niet raadzaam. In onderstaande tabel is weergegeven welke standaarden bij welke bedrijven toepasbaar zijn.

	Fiscale grondslagen	Rjk	RJ	IFRS for SME	Full IFRS
Klein	■	■	■	■	■
Middelgroot			■	■	■
Groot			■	■	■
Alternext			■		■
AEX-genoteerd					■

Tabel 4 IFRS for SME's in Nederland⁵⁰

Op dit moment staan 63 van de 130 jurisdicties IFRS for SME officieel toe. Hiernaast zijn 16 landen nog aan het overleggen om de IFRS for SME's toe te staan. Hierbij moet vermeld worden dat er maar weinig landen uit Europa de IFRS SME-standaard toestaan. Er wordt in de landen nog veel onderzocht en gekeken naar de mogelijkheden. In 2013 hebben echter wel 19 landen voor en 6 landen tegen gestemd bij de Europese Commissie om in de toekomst de SME-standaard toe te passen in Europa⁵¹.

7.2 Immateriële vaste activa

Onderstaande informatie is grotendeels afkomstig uit: Ernst & Young, (2009), *Vergelijking voor niet-beursgenoteerde ondernemingen (IFRS for Small and Medium-sized Entities) met Nederlandse wet- en regelgeving*, p. 38-42 en BDO, (2009), p. 38-40

Algemeen

Immateriële vaste activa zijn identificeerbare en niet-monetaire activa zonder fysieke gedaante. Een actief wordt omschreven als een middel, voortgekomen uit gebeurtenissen uit het verleden, waarover de rechtspersoon de beschikkingsmacht heeft en waarvan de toekomstige economische voordelen aan de rechtspersoon zullen toevloeien.

IFRS SME kent geen verplichte indeling van de op te nemen activa.

Activering

Immateriële vaste activa wordt alleen geactiveerd wanneer:

- Waarschijnlijke toekomstige economische voordelen toekomen aan de rechtspersoon;
- Kosten betrouwbaar zijn vast te stellen.

Alleen van derden verkregen immateriële activa worden geactiveerd. Intern vervaardigde activa mogen niet geactiveerd worden. Kosten voor onderzoek, ontwikkeling, oprichting en emissie mogen niet geactiveerd worden. Ontwikkelingskosten mogen alleen geactiveerd worden wanneer deze als onderdeel van een ander actief geactiveerd kunnen worden ⁵².

Activa verworven bij een overname waarvan de reële waarde betrouwbaar kan worden vastgesteld, komt voor separate activering in aanmerking. Activa verkregen als onderdeel van een bedrijfsovername wordt niet afzonderlijk opgenomen indien de reële waarde niet kan worden ontleend aan individuele transacties met soortgelijke activa. De waarde van deze activa gaat dan op in de restpost goodwill.

⁵⁰ BDO, (2009), IFRS for SME. De mkb-versie van IFRS vergeleken met Nederlandse jaarrekeningsregels

⁵¹ IFRS Foundation, Geraadpleegd op 30 mei, [IFRS for SME's Fact Sheet July 2013](https://www.nba.nl/Documents/Vaktechnisch-thema/externe-verslaggeving/2013/SME-Fact-Sheet-July-2013.pdf), <https://www.nba.nl/Documents/Vaktechnisch-thema/externe-verslaggeving/2013/SME-Fact-Sheet-July-2013.pdf>

⁵² IFRS SME 18.14

Waardering

Waardering gebeurt op basis van de **kostprijs**.

Herwaardering is niet toegestaan.

Afschrijving

Afschrijving gebeurt op basis van de economische levensduur, ongeacht de lengte ervan⁵³. Wanneer er geen betrouwbare schatting van de gebruiksduur gemaakt kan worden, moet er een levensduur van 10 jaar aangehouden worden⁵⁴.

Een nieuwe schatting van de economische levensduur en de afschrijvingsmethode moeten plaatsvinden indien er sprake is van indicatoren (zoals technologische vooruitgang, veranderingen in marktprijzen) die een herbeoordeling noodzakelijk maken⁵⁵.

7.3 Goodwill

Onderstaande informatie is afkomstig uit: Ernst & Young, (2009), Vergelijking voor niet-beursgenoteerde ondernemingen (IFRS for Small and Medium-sized Entities) met Nederlandse wet- en regelgeving, p. 48-52 en BDO, (2009), p. 75-81

Algemeen

De goodwill wordt bepaald als het verschil tussen de overnamesom (de verkrijgingprijs), en de reële waarde van activa en passiva van de overgenomen onderneming. Bij de **equitymethode** wordt de goodwill niet berekend.

Activering

Wanneer men de **equitymethode** gebruikt, wordt de goodwill niet apart geactiveerd. De goodwill is dan opgenomen in de deelneming zelf. Echter kan deze methode niet in de enkelvoudige jaarrekening gebruikt worden.

De goodwill wordt direct bij overname geactiveerd.

Waardering

Deelnemingen mogen tegen **historische kostprijs**⁵⁶, **equitymethode** of **reële waarde** (met waardevermindering via de winst- en verliesrekening)⁵⁷ geactiveerd worden. De goodwill zal op basis van de gekozen methode berekend worden. Bij deelnemingen waarvan de aandelen beursgenoteerd zijn, wordt de **reële waarde** voorgeschreven.

Bij de waardering tegen kostprijs gelden de ontvangen dividenden als opbrengst.

De equity-methode mag alleen gebruikt worden in de geconsolideerde jaarrekening. Wanneer de **equity-methode** is toegepast, gaat men uit van de **verkrijgingprijs**. Dit geldt echter voor de gehele deelneming, waarin de goodwill is verwerkt. De waarde van de deelneming wordt vervolgens mede aangepast voor de mutaties in de goodwill.

Alleen wanneer er een indicatie is van een bijzondere waardevermindering dient dit getoetst te worden.

Afschrijving

Afschrijving gebeurt op basis van de economische levensduur, ongeacht de lengte ervan. Wanneer er geen betrouwbare schatting van de gebruiksduur gemaakt kan worden, moet er een levensduur van 10 jaar aangehouden worden. Omdat de economische levensduur lastig te bepalen is, zal vaak van deze 10 jaar worden uitgegaan.

⁵³ IFRS SME 18.19

⁵⁴ IFRS SME 18.20

⁵⁵ IFRS SME 18.24

⁵⁶ IFRS SME 14.4

⁵⁷ IFRS SME 15.9

7.4 Materiële vaste activa

Onderstaande informatie is afkomstig uit: Ernst & Young, (2009), Vergelijking voor niet-beursgenoteerde ondernemingen (IFRS for Small and Medium-sized Entities) met Nederlandse wet- en regelgeving, p. 43-46 en BDO, (2009), p. 32-34

Algemeen

Materiële vaste activa zijn fysieke productiemiddelen voor productie, dienstverlening of administratieve werkzaamheden die meerdere perioden (boekjaren) zullen worden gebruikt.

Er is geen voorgeschreven indeling voor de materiële activa op de balans. De onderneming dient een indeling aan te houden die past bij de onderneming. De onderneming is dus vrij om haar categorieën voor materiele vaste activa in te delen.

Activering

Materiële vaste activa wordt geactiveerd indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het actief zullen toekomen aan de rechtspersoon en waarvan voorts de kosten op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld. Het economische eigendom is doorslaggevend voor de vraag of het activa mag worden opgenomen in de balans.

Het is niet toegestaan om rentekosten als onderdeel van het actief te activeren. Rentekosten worden direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Waardering

De algemene waarderingsgrondslag is volgens de **historische kostprijs (verkrijging- of vervaardigingsprijs⁵⁸)**. De **verkrijgingprijs** is de inkoopprijs met bijkomende kosten. De **vervaardigingsprijs** is de directe kosten met eventueel een redelijk deel van de indirecte kosten. Activering van rentekosten als onderdeel van het actief is niet toegestaan

Herwaardering van materiële vaste activa, anders dan vastgoedbeleggingen, is niet toegestaan.

Afschrijving

Afschrijving vindt systematisch plaats over de economische levensduur. De afschrijvingsmethode moet afgestemd zijn op het verbruik van het actief. Mogelijke methodes zijn:

- lineair;
- naar rato van daadwerkelijk gebruik ten opzichte van de totale capaciteit.

De gebruiksduur mag alleen aangepast worden wanneer er gewijzigde omstandigheden voordoen of wanneer er nieuwe informatie beschikbaar is. Deze schattingswijze wordt prospectief toegepast, de boekwaarde wordt dus niet aangepast.

Indien een actief bestaat uit onderdelen met een onderling afwijkende economische levensduur, dan moeten die onderdelen ieder op hun eigen levensduur worden.

⁵⁸ IFRS SME 17.15

7.5 Voorraden

Onderstaande informatie is afkomstig uit: Ernst & Young, (2009), *Vergelijking voor niet-beursgenoteerde ondernemingen (IFRS for Small and Medium-sized Entities) met Nederlandse wet- en regelgeving*, p. 60-62 en BDO, (2009), p. 26-31

Algemeen

Voorraden zijn activa:

- Die worden aangehouden voor verkoop in het kader van de normale bedrijfsvoering;
- In het productieproces voor een dergelijke verkoop; of
- In de vorm van grond- en hulpstoffen die worden verbruikt tijdens het productieproces of tijdens het verlenen van diensten.

Bij IFRS SME is er geen verplichte uitsplitsing naar categorieën van de voorraden. De onderneming maakt haar eigen classificaties.

Activering

Activering in de voorraad is alleen mogelijk voor de technische voorraad. Vooruitbetalingen op goederen dienen afzonderlijk te worden opgenomen onder voorraden.

Waardering

De algemene waardering bij voorraden is tegen **historische kostprijs**⁵⁹. Deze waardering is gemaximeerd tot de **verwachte opbrengstwaarde**. Bij de bepaling van deze waarde dienen de afwerkingskosten en verkoopkosten te worden meegenomen. De waarde moet betrekking hebben op de stand per balansdatum.

De **kostprijs** omvat de inkoopkosten samen met de eventuele bewerkingskosten. Deze inkoopkosten bevatten:

- de aankoopprijs;
- de invoerrechten en andere belastingen;
- de transport-, afhandelings-, en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van de goederen.

Rentekosten mogen niet worden opgenomen in de kostprijs. Ook is het niet toegestaan om directe variabele kosten op te nemen in de kostprijs. Indirecte kosten worden op basis van de 'normale productie' verdeeld.

Voor fungibele⁶⁰ voorraden is het toegestaan om een andere kostprijsmethode toe te passen. Het gaat hierbij om de volgende methode:

- gewogen gemiddelde kostprijs;
- FIFO-methode.

De LIFO-methode is niet toegestaan. Het is wel toegestaan om voor verschillende soorten voorraden een verschillende kostprijsmethode toe te passen.

7.5.1 Grond- en hulpstoffen

Waardering

Waardering tegen **kostprijs of lagere opbrengstwaarde**. Eventueel met andere kostprijsmethode. De lagere opbrengstwaarde is gelijk aan de opbrengstwaarde van de goederen waarin de grondstoffen worden verwerkt, omdat de afwerkingskosten en verkoopkosten meegenomen moeten worden.

7.5.2 Onderhanden werk

Waardering

Waardering tegen **kostprijs of lagere opbrengstwaarde**. Eventueel met andere kostprijsmethode. De lagere opbrengstwaarde is gelijk aan de opbrengstwaarde van de goederen waarin de grondstoffen worden verwerkt, omdat de afwerkingskosten en verkoopkosten meegenomen moeten worden.

⁵⁹ IFRS SME 13

⁶⁰ Identieke goederen die onderling uitwisselbaar zijn

7.5.3 Gereed product en handelsgoederen

Waardering

Waardering tegen **kostprijs of lagere opbrengstwaarde**. Eventueel met andere kostprijsmethode. De lagere opbrengstwaarde is gelijk aan de opbrengstwaarde van de goederen waarin de grondstoffen worden verwerkt, omdat de afwerkingskosten en verkoopkosten meegenomen moeten worden.

7.6 Debiteuren

Onderstaande informatie is afkomstig uit: Ernst & Young, (2009), Vergelijking voor niet-beursgenoteerde ondernemingen (IFRS for Small and Medium-sized Entities) met Nederlandse wet- en regelgeving, p. 60-62 en BDO, (2009), p. 26-31

Algemeen

IFRS SME stelt geen indeling verplicht.

7.7.1 Vorderingen op handelsdebiteuren

Waardering

Debiteuren worden gewaardeerd tegen de **geamortiseerde kostprijs**. Deze kostprijs zal bij handelsvorderingen overeenkomen met de **nominale waarde**.

7.7.2 Voorziening voor dubieuze debiteuren

Waardering

Wanneer er een redelijk risico is dat de economische voordelen niet meer naar het bedrijf zullen toevloeien, is het mogelijk om hiervoor een voorziening voor aan te maken. Deze voorziening is op basis van de nominale waarde van de oorspronkelijke vordering.

7.7 Tussenconclusie

Bij de IFRS SME geldt de **kostprijs** als enige waarderingsgrondslag. Het activeren van rente is nooit toegestaan. Afschrijvingen dienen over de economische levensduur te gaan, ongeacht de lengte hiervan. Indien de economische levensduur niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, gelden er wel maximale afschrijvingstermijnen.

8. Overeenkomsten en verschillen tussen deze GAAP's en IFRS SME

In dit hoofdstuk worden de overeenkomsten en verschillen tussen de GAAP's en IFRS SME weergegeven. Bij elke balanspost worden kort de belangrijkste overeenkomsten en verschillen nog eens opgesomd.. In paragraaf 6 volgt de tussenconclusie. Hiermee wordt deelvraag 6 beantwoord.

8.1 Immateriële vaste activa

In onderstaande tabel worden de overeenkomsten en verschillen van de standaarden weergegeven voor de immateriële vaste activa.

	Nederland	België	Engeland	SME
Waardering	Kostprijs	Kostprijs	Kostprijs	Kostprijs
	Actuele/reële waarde	Lagere gebruikswaarde	Actuele waarde (herwaarderingsmodel)	
	Rente mag geactiveerd worden	Rente mag geactiveerd worden	Rente mag geactiveerd worden	Rente mag niet geactiveerd worden
Afschrijvingen	Over de gebruiksduur	Over de gebruiksduur	Over de gebruiksduur	Over economische levensduur
	Maximaal 20 jaar	Onderzoek en ontwikkeling in maximaal 5 jaar of toelichten	Bij niet betrouwbaar vaststellen: maximaal 5 jaar	Bij niet betrouwbaar vaststellen: maximaal 10 jaar
	Langer: verantwoord			

Tabel 5 Vergelijking immateriële vaste activa

Overeenkomsten:

- Overall mag tegen de kostprijs gewaardeerd worden;
- UK en SME kennen een maximale termijn bij niet betrouwbaar kunnen vaststellen;
- Afschrijven over de gebruiksduur/levensduur.
- Alleen in NL en UK actuele waarde toegestaan

Verschillen:

- Actuele waarde in BE en SME niet mogelijk;
- Bij SME mag er geen rente geactiveerd worden;
- België kent geen maximale afschrijvingstermijn.

8.2 Goodwill

	Nederland	België	Engeland	SME
Waardering	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs	Verschil tussen nettovermogenswaarde en de aankoopprijs	Equitymethode Historische kostprijs Reële waarde
Afschrijving	Over economische levensduur Maximaal 20 jaar Langer: verantwoorden	Over gebruiksduur Maximaal 5 jaar Langer: verantwoorden	Over de gebruiksduur Bij niet betrouwbaar vaststellen: maximaal 5 jaar	Over economische levensduur Bij niet betrouwbaar vaststellen: maximaal 10 jaar

Tabel 6 Vergelijking goodwill

Overeenkomsten:

- NL en BE kennen een standaard maximale afschrijvingstermijn en verantwoording bij overschrijding;
- Waardering is in NL, BE en UK gelijk;
- UK en SME kennen een maximale termijn bij niet betrouwbaar kunnen vaststellen.

Verschillen:

- Verschillende maximale afschrijvingstermijnen;

8.3 Materiële vaste activa

	Nederland	België	Engeland	SME
Waardering	Kostprijs Actuele waarde na eerste verwerking Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Lagere gebruikswaarde Geherwaardeerde waarde (strikte voorwaarden) Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Eventueel actuele waarde (herwaarderingsmodel) na eerste verwerking Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Herwaardering is niet toegestaan Rente mag niet geactiveerd worden
Afschrijving	Over gebruiksduur	Op gebruiksduur	Over gebruiksduur	Over economische levensduur

Tabel 7 Vergelijking materiële vaste activa

Overeenkomsten:

- Kostprijs overal toegestaan;
- Afschrijven over gebruiksduur/levensduur;
- In NL, BE en UK rente activeren toegestaan.

Verschillen:

- Rente mag niet geactiveerd worden bij SME;
- Bij SME actuele waarde niet toegestaan.

8.4 Voorraad

	Nederland	België	Engeland	SME
Waardering	Kostprijs	Kostprijs	Kostprijs	Kostprijs
	Lagere opbrengstwaarde	Lagere marktwaarde	Lagere verwachte opbrengstwaarde	Lagere verwachte opbrengstwaarde
	Actuele waarde na eerste verwerking			
	FIFO, LIFO en gewogen gemiddelde	FIFO, LIFO en gewogen gemiddelde	FIFO en gemiddelde kostprijs	FIFO en gewogen gemiddelde
	Rente mag geactiveerd worden	Rente mag geactiveerd worden	Rente mag geactiveerd worden	Rente mag niet geactiveerd worden

Tabel 8 Vergelijking voorraad

Overeenkomsten:

- Kostprijs en lagere opbrengstwaarde overal toegestaan;
- FIFO en gewogen gemiddelde overal toegestaan.

Verschillen:

- Bij UK en SME LIFO niet toegestaan;
- Rente mag bij SME niet geactiveerd worden;
- Actuele waarde alleen in NL toegestaan.

8.5 Debiteuren

	Nederland	België	Engeland	SME
Waardering	Reële/actuele waarde (vaak gelijk aan nominale waarde)	Nominale waarde	Nominale waarde	Geamortiseerde kostprijs (nominale waarde)
	Na eerste verwerking geamortiseerde kostprijs (nominale waarde)			
Voorziening	Statische of dynamische methode	Wanneer er geheel of gedeeltelijk onzekerheid bestaat	Wordt berekend op risico van oninbaarheid	Wanneer er onzekerheid bestaat

Tabel 9 Vergelijking debiteuren

Overeenkomsten:

- Nominale waarde overal toegestaan.

Verschillen:

- Nederland kent 2 methodes, bij de overige standaarden wordt er alleen op basis van onzekerheid een bedrag berekend.

8.6 Tussenconclusie

Op basis van bovenstaande tabellen wordt hieronder nog een tussenconclusie gegeven.

Immateriële vaste activa

Voor de immateriële vaste activa zijn er enkele verschillen bij de waarderingsgrondslagen. Zo kan men in België en bij de IFRS SME niet tegen de actuele waarde waarderen. In Nederland en Engeland is dit wel mogelijk. Daarnaast kan men bij de IFRS SME geen rente activeren.

Ook de afschrijvingen verlopen in de landen iets verschillend. In Nederland kent men een maximale termijn, en men kan deze overschrijden wanneer daar een goede reden voor is. Dit moet dan vermeldt worden in de toelichting. België kent geen maximale termijn, zolang de termijn maar overeenstemt met de gebruiksduur. In Engeland en SME kent men het principe dat er een maximale termijn is wanneer de gebruiksduur (of economische levensduur) niet betrouwbaar kan worden vastgesteld. De termijnen wijken hierbij wel af.

Goodwill

In Nederland, België en Engeland is de wijze van waarderen van goodwill gelijk. De wijze van waarderen bij IFRS SME verloopt iets anders omdat daar de equitymethode ook is toegestaan. Bij deze methode wordt de goodwill niet afzonderlijk geactiveerd.

De afschrijvingen gaan altijd volgens de economische levensduur of de gebruiksduur. Alleen in Nederland en België is er een maximale termijn, die overigens wel overschreden kan worden. Engeland en IFRS SME hebben alleen een maximale termijn wanneer de gebruiksduur niet betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Materiële vaste activa

Bij alle standaarden is het mogelijk om tegen de kostprijs te waarderen. In Nederland en Engeland is de actuele waarde ook nog mogelijk na de eerste verwerking. Alleen bij IFRS SME mag de rente niet geactiveerd worden. Overal wordt afgeschreven over de gebruiksduur/levensduur van het actief.

Vorraden

Bij alle standaarden geldt de waarderingsgrondslag kostprijs of lagere opbrengstwaarde. Alleen in Nederland is het daarbij nog mogelijk om tegen de actuele waarde te waarderen, na de eerste verwerking. Ook mag er overal gebruik gemaakt worden van FIFO en de gewogen gemiddelde kostprijs. LIFO is alleen toegestaan in België. De rente mag alleen bij IFRS SME niet geactiveerd worden.

Debiteuren

De debiteuren verlopen bij alle standaarden hetzelfde. Er zitten wel wat verschillen in de benamingen, maar deze komen bij vorderingen op handelsdebiteuren allemaal op hetzelfde neer.

Het grote verschil zit in de voorziening. Nederland geeft hier twee methodes voor. De overige standaarden geven iets meer vrijheid om de berekening hiervan zelf in te vullen. Zolang de voorzieningen pas worden aangemaakt bij reëel risico op onzekerheid van betaling, kunnen de voorzieningen aangemaakt worden.

9. Toepasbaarheid IFRS SME bij de werkmaatschappijen

In dit hoofdstuk wordt er gekeken of het mogelijk en toegestaan is om IFRS SME toe te passen. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de situatie wanneer toepassen toegestaan zou zijn, deze toekomstparagraaf is dus fictief. Hierbij wordt er gekeken waar BOAL rekening mee moet houden. Alleen de waarderingsgrondslagen zullen hier met elkaar vergeleken worden.

Om het hoofdstuk overzichtelijk te houden, wordt de huidige situatie bij BOAL vergeleken met de wetgeving in het desbetreffende land en de wetgeving volgens IFRS SME. Deze vergelijking wordt weergegeven in een tabel. Onder deze tabel wordt per post besproken of het haalbaar zou zijn om IFRS SME toe te passen.

9.1 Toepassen in Nederland

9.1.1 Wetgeving

In Nederland is het officieel niet toegestaan om IFRS SME toe te passen. Toch wordt het toegelaten wanneer het jaarverslag niet in strijd is met Titel 9 Burgerlijk Wetboek 2. Dit is in de meeste gevallen (voor de toegestane ondernemingen) goed mogelijk.

IFRS is verplicht voor bedrijven die genoteerd staan op de volgende markten:

- European Energy Derivatives Exchange N.V.;
- NYSE Euronext - Euronext Amsterdam;
- Euronext COM - Commodities Futures and Options;
- Euronext EQF - Equities and Indices Derivatives;
- Euronext IRF - Interest Rate Future and Options.

9.1.2 Toekomstparagraaf

In de tabel op de volgende pagina worden de belangrijkste resultaten uit de vorige hoofdstukken weergegeven. Om te onderzoeken of het in Nederland mogelijk is om IFRS SME toe te passen, moet de SME-standaard vergeleken worden met de Dutch-GAAP. Ook zal de huidige situatie vergeleken worden, om zo te bepalen of de overgang naar IFRS-SME goed zal verlopen.

	Huidige situatie	Nederland	SME
Immateriële vaste activa	n.v.t.	Kostprijs/ Actuele waarde	Kostprijs
		Rente mag geactiveerd worden	Rente mag niet geactiveerd worden
Goodwill	Verkrijgingsprijs	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs	Equitymethode
			Kostprijs
			Reële waarde
Materiële vaste activa	Aanschaffingswaarde	Kostprijs	Kostprijs
	Rente wordt niet geactiveerd	Actuele waarde na eerste verwerking	Rente mag niet geactiveerd worden
		Rente mag geactiveerd worden	
Voorraad	FIFO-kostprijs, productiekostprijs of lagere verwachte netto opbrengstwaarde	Kostprijs	Kostprijs
		Lagere opbrengstwaarde	Lagere verwachte opbrengstwaarde
		Actuele waarde na eerste verwerking	FIFO, gewogen gemiddelde
		FIFO, LIFO en gewogen gemiddelde	
	Rente wordt niet geactiveerd	Rente mag geactiveerd worden	Rente mag niet geactiveerd worden
Debiteuren	Nominale waarde	Reële waarde (vaak kostprijs)	Geamortiseerde kostprijs (nominale waarde)
		Na eerste verwerking geamortiseerde kostprijs (nominale waarde)	

Tabel 10 SME toepassen in Nederland

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa spelen nog geen rol in Nederland. Wanneer immateriële vaste activa zich wel zouden voordoen, zou het mogelijk zijn IFRS SME toe te passen wanneer de activa tegen de kostprijs gewaardeerd worden.

Goodwill

De goodwill zou wel voor problemen kunnen zorgen. Nederland maakt nu gebruik van het verschil tussen de nettovermogenswaarde en de verkrijgingsprijs. Dit komt erg dicht in de buurt bij de equitymethode. Echter wordt in de equitymethode de goodwill niet apart geactiveerd. Daarnaast is de equitymethode alleen mogelijk bij de geconsolideerde jaarrekening.

Toch is er enige ruimte binnen de Nederlandse wetgeving om in de enkelvoudige jaarrekening de belangen in dochtermaatschappijen te waarderen tegen de nettovermogenswaarde op basis van IFRS. Het is dan belangrijk dat er een uitgebreide toelichting wordt opgenomen. Een andere methode wordt namelijk alleen toegestaan bij gegronde redenen.

Materiële vaste activa

Hier zullen zich ook nog geen problemen voordoen, aangezien er nu ook al tegen de aanschaffingswaarde wordt gewaardeerd en de rente niet geactiveerd wordt. De kostprijs komt hier op hetzelfde neer als de aanschaffingswaarde.

Vorraden

De FIFO-methode is ook bij SME toegestaan en de rente wordt ook niet geactiveerd. Hier doen zich nog geen problemen voor.

Debiteuren

Beide posten worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

9.2 Toepassen in België

9.2.1 Wetgeving

De IFRS SME is niet toegestaan in België. Het CBN (Commissie voor Boekhoudkundige Normen) vindt dat er goede richtlijnen zijn opgesteld voor kleine en middelgrote ondernemingen, en dat het daarom niet nodig is om IFRS SME toe te passen in België.

In België is het alleen toegestaan om de volledige versie van IFRS te gebruiken, indien IFRS gewenst is. Dit is verplicht voor bedrijven die genoteerd staan in de volgende markten⁶¹:

- Le Marché Hors Bourse des Obligations Linéaires - Des Titres Scindés et des Certificats de Trésorerie;
- LIFFE Brussels;
- Euronext Brussels.

9.2.2 Toekomstparagraaf

In de volgende tabel worden de huidige situatie, Belgian-GAAP en de IFRS SME-standaard weergegeven. Omdat het in België niet toegestaan is om op dit moment SME toe te passen, wordt alleen de huidige situatie vergeleken met de IFRS SME-standaard. De Belgische wetgeving wordt dus niet betrokken bij deze vergelijking, omdat het nog niet duidelijk is hoe de regelgeving zal zijn. Het zou goed kunnen dat de SME-standaard in de toekomst toegepast kan worden zonder rekening te houden met de Belgian-GAAP. Toch wordt de Belgian-GAAP wel weergegeven in de tabel, om zo een goed overzicht te houden over de verschillende situaties.

	Huidige situatie	België	SME
Immateriële vaste activa	n.v.t.	Kostprijs/Lagere gebruikswaarde Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Rente mag niet geactiveerd worden
Goodwill	n.v.t.	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs	Equitymethode Kostprijs Reële waarde
Materiële vaste activa	Historische aanschaffingswaarde Rente wordt niet geactiveerd	Kostprijs Lagere gebruikswaarde Geherwaardeerde waarde Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Rente mag niet geactiveerd worden
Voorraad	FIFO-aanschaffingswaarde	Kostprijs Lagere marktwaarde FIFO, LIFO en gewogen gemiddelde Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Lagere verwachte opbrengstwaarde FIFO, gewogen gemiddelde Rente mag niet geactiveerd worden
Debiteuren	Nominale waarde	Nominale waarde	Geamortiseerde kostprijs (nominale waarde)

Tabel 11 SME toepassen in België

⁶¹ IFRS, IFRS application around the world Belgium, Geraadpleegd op 22 mei, <http://www.ifrs.org/Use-around-the-world/Documents/Jurisdiction-profiles/Belgium-IFRS-Profile.pdf>

Immateriële vaste activa

Aangezien België nog geen immateriële vaste activa heeft, is dit voorlopig nog geen probleem.

Goodwill

Hier geldt het zelfde als bij immateriële vaste activa. Goodwill is niet van toepassing op België. Wanneer goodwill zich wel zou voordoen, zou er een gepaste methode gevonden moeten worden.

Materiële vaste activa

Hier zullen zich ook nog geen problemen voordoen, aangezien er nu ook tegen de aanschaffingswaarde wordt gewaardeerd en de rente niet geactiveerd wordt.

Vorraden

De FIFO-methode is ook bij SME toegestaan en de rente worden ook niet geactiveerd. Hier doen zich nog geen problemen voor.

Debiteuren

Beide waarden tegen de nominale waarde.

9.3 Toepassen in Engeland

9.3.1 Wetgeving

Ook in Engeland is het niet toegestaan om de IFRS SME toe te passen. Volgens de FRC (Financial Report Council) is de FRS 102 een goede afgeleide van de IFRS SME, en is het daarom niet meer nodig om beide toepasbaar te laten zijn.

Het toepassen van full IFRS is wel verplicht voor bedrijven uit de volgende markten:

- BATS Europe Regulated Market;
- BATS Europe Regulated Market;
- Intercontinental Exchange - Ice Futures Europe;
- ISDX Main Board;
- NYSE Euronext London;
- The London International Financial Futures and Options Exchanges (LIFFE);
- The London Metal Exchange;
- London Stock Exchange.

9.3.2 Toekomstparagraaf

In de volgende tabel worden de huidige situatie, UK-GAAP en de IFRS SME-standaard weergegeven. Omdat het in Engeland niet toegestaan is om op dit moment SME toe te passen, wordt alleen de huidige situatie vergeleken met de IFRS SME-standaard. De huidige UK-GAAP wordt dus niet betrokken bij deze vergelijking, omdat het nog niet duidelijk is hoe de regelgeving zal zijn. Het zou goed kunnen dat de SME-standaard in de toekomst toegepast kan worden zonder rekening te houden met de UK-GAAP. Toch wordt de UK-GAAP wel weergegeven in de tabel, om zo een goed overzicht te houden over de verschillende situaties.

	Huidige situatie	Engeland	SME
Immateriële vaste activa	n.v.t	Historische kostprijs Actuele waarde (herwaarderingsmodel) Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Rente mag niet geactiveerd worden
Goodwill	n.v.t	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs	Equitymethode Kostprijs Reële waarde
Materiële vaste activa	Kostprijs	Historische kostprijs Actuele waarde (herwaarderingsmodel) na eerste verwerking Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Rente mag niet geactiveerd worden
Voorraad	Kostprijs of lagere netto opbrengstwaarde	Kostprijs Lagere opbrengstwaarde FIFO en gemiddelde kostprijs Rente mag geactiveerd worden	Kostprijs Lagere verwachte opbrengstwaarde FIFO, gewogen gemiddelde Rente mag niet geactiveerd worden
Debiteuren	Nominale waarde	Nominale waarde	Geamortiseerde kostprijs (nominale waarde)

Tabel 12 SME toepassen in Engeland

Immateriële vaste activa

Aangezien Engeland nog geen immateriële vaste activa heeft, is dit voorlopig nog geen probleem. In de toekomst zou er eventueel rekening gehouden moeten worden met de rente.

Goodwill

Hier geldt het zelfde als bij immateriële vaste activa. Goodwill is niet van toepassing op België.

In de toekomst zou moet er rekening gehouden worden met de waarderingsgrondslagen.

Materiële vaste activa

Hier zullen zich ook nog geen problemen voordoen, aangezien er nu ook tegen de aanschaffingswaarde wordt gewaardeerd en de rente niet geactiveerd wordt. Dit is bij IFRS SME ook toegestaan.

Vorraden

De FIFO-methode is ook bij SME toegestaan en de rente worden ook niet geactiveerd. Hier doen zich nog geen problemen voor.

Debiteuren

Beide waarden tegen de nominale waarde.

10. Conclusies en aanbevelingen

In dit afsluitende hoofdstuk worden alle resultaten verzameld om tot de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek te komen. De conclusies vatten de resultaten uit het onderzoek samen, en geven antwoord op de centrale vraag. De aanbevelingen zullen bijdragen aan het doel van het onderzoek.

10.1 Conclusies

Er is bij BOAL onderzoek gedaan naar uniformiteit in de waarderingsgrondslagen. Tijdens dit onderzoek stond de volgende vraag centraal: **“Op welke wijze kan BOAL voor al haar werkmaatschappijen uniformiteit creëren in haar waarderingsgrondslagen?”**.

Op dit moment zijn de waarderingsgrondslagen van de behandelde posten materieel uniform. Formele uniformiteit ontbreekt nog wel bij de posten. Er worden de waarderingsgrondslagen verschillende namen toegekend, wat er voor zorgt dat er geen formele uniformiteit meer is.

Binnen de verschillende wetgevingen zijn er overeenkomsten en verschillen gevonden. De wet- en regelgeving van de drie verschillende landen lijkt sterk op elkaar. Door deze gelijkenis is het mogelijk om alle posten op dezelfde wijze te waarderen, zonder dat deze in strijd zijn met de nationale wetten. Hierdoor kan de uniformiteit blijven bestaan.

Bij dit onderzoek is ook gekeken naar de mogelijkheid tot het toepassen van de IFRS SME-standaard, om eventueel zo uniformiteit binnen de groep te kunnen creëren. Wanneer de wet- en regelgevingen vergeleken worden met de IFRS SME-standaard, zijn er opmerkelijke verschillen te zien. Het grootste verschil bij het toepassen van de IFRS SME, is dat er bij deze standaard alleen gewaardeerd wordt tegen de historische kostprijs. Daarnaast is het activeren van rente nooit mogelijk bij IFRS SME. Wanneer IFRS SME toegepast wordt, kan men dus nooit tegen de actuele waarde waarderen en nooit rente activeren.

In Nederland zou het mogelijk kunnen zijn om IFRS SME toe te passen. Helemaal “officieel” toegelaten wordt dit niet, maar wanneer de waarderingsgrondslagen niet in strijd zijn met Titel 9 Burgerlijk Wetboek 2 wordt het gebruik toch toegelaten. Alle onderzochte posten, behalve de goodwill, leveren geen problemen op wanneer er overgegaan wordt op IFRS SME. Alleen de goodwill kan problemen opleveren, maar de Nederlandse wet heeft toch een mogelijkheid om de goodwill alsnog toe te kunnen passen op basis van de IFRS SME-standaard. Er dient dan wel een extra uitgebreide toelichting te worden gegeven in het jaarrapport. Theoretisch gezien zou Nederland voor deze posten in staat moeten zijn om IFRS SME toe te passen.

In België is het niet toegestaan om IFRS SME toe te passen. Toch wordt de huidige situatie vergeleken met de wetgevingen. Deze vergelijking is gemaakt omdat het mogelijk zou kunnen zijn dat er in de komende jaren veranderingen voordoen, welke er voor kunnen zorgen dat het toepassen van IFRS SME wél toegestaan wordt in België. Wanneer de huidige situatie vergeleken wordt met de Belgische wetgeving en de SME-wetgevingen, zijn er geen problemen die zich op dit moment voor zouden doen. Theoretisch gezien zou België voor deze posten in staat moeten zijn om IFRS SME toe te passen.

In Engeland is sinds het invoeren van de FRS 102 geen mogelijkheid meer tot het toepassen van IFRS SME. Wanneer de huidige situatie vergeleken wordt met de Engelse wetgeving en de SME-standaard, zijn er weinig problemen die zich voor kunnen doen. Theoretisch gezien zou Engeland voor deze posten in staat moeten zijn om IFRS SME toe te passen.

Samengevat

Op dit moment is er materiële uniformiteit bij de waarderingsgrondslagen van de behandelde posten. De formele uniformiteit ontbreekt nog wel binnen de waarderingsgrondslagen.

Wanneer BOAL IFRS SME toe zou passen (in de toekomst) zou dit goed moeten verlopen. De huidige situatie zoals deze nu is, levert geen problemen op met IFRS SME. Alleen in Nederland is het nodig om de goodwill goed toe te lichten, maar ook dit zal geen probleem moeten zijn. In Bijlage E is een kort overzicht opgenomen over de toepasbaarheid van de IFRS SME standaard.

10.2 Aanbevelingen

Om tot de juiste aanbevelingen te komen, is het belangrijk dat het doel van het onderzoek wordt nageleefd. Hieronder wordt nog een keer de doelstelling weergegeven:

Het doel van het onderzoek is het geven van inzicht in de situatie omtrent de uniformiteit en veranderingen in de verschillende wet- en regelgevingen met betrekking tot de externe verslaggeving, door op basis van literatuurstudie en gevalstudie de verschillende regelgevingen te onderzoeken en te toetsen op de praktijk.

Huidige situatie

Omdat de waarderingsgrondslagen van de behandelde posten al materieel uniform zijn, wordt er aanbevolen om op deze manier door te gaan.

Formele uniformiteit ontbreekt nog bij de waarderingsgrondslagen. Er wordt geadviseerd om alle waarderingsgrondslagen dezelfde benaming te geven. In Bijlage F is een overzicht te vinden hoe de posten ingevuld kunnen worden.

Om onduidelijkheden te voorkomen dienen alle werkmaatschappijen zich aan de vernieuwde accountingmanual te houden. Het is van belang dat er toezicht is op het naleven van de accountingmanual.

IFRS SME

Daarnaast wordt het invoeren van IFRS SME afgeraden. Het invoeren wordt afgeraden omdat het in België en Engeland niet mogelijk is om IFRS SME toe te passen. Wanneer men dan in Nederland wel IFRS SME zou toepassen, zouden deze landen ook extracomptabel bijgehouden moeten worden via IFRS SME. Dit zou erg tijdrovend en onhandig zijn. Daarnaast moet er goed uitgezocht worden hoe de goodwill verwerkt kan worden in Nederland met gebruik van IFRS SME. Er moet hierbij goed gelet worden op het feit dat niets in strijd met de Nederlandse wetgeving mag zijn. Er dient dan een uitgebreide toelichting aanwezig te zijn in het jaarrapport.

Op dit moment is het toepassen van IFRS SME nog niet nodig, en ook niet aanbevolen. De huidige situatie voldoet.

Accountingmanual

Met behulp van de gegevens uit dit onderzoek (deelvragen 1 tot en met 6) kan een accountingmanual opgesteld worden. Wanneer de huidige situatie in kaart is gebracht, en de wetgevingen hierbij bekeken worden is het mogelijk om een manual te maken die in alle landen gebruikt kan worden. Het wordt dan ook aanbevolen om deze manual zo spoedig mogelijk op te stellen. Daarnaast wordt er aanbevolen om in deze manual de formele uniformiteit meteen door te voeren.

In Bijlage G wordt een aanbeveling gegeven voor het ontwerp van de nieuwe accountingmanual. Deze manual is gebaseerd op de balans. Enkele posten uit de oude manual zullen nu onderverdeeld worden bij de juiste balanspost. Het ontwerp is nog niet volledig, mede omdat er ook onderwerpen zijn die niet in de balans thuishoren. Deze onderwerpen (bijvoorbeeld human resource management of verkoop) dienen nog aan deze indeling te worden toegevoegd.

Literatuurlijst

Boeken:

- Deloitte, (2013), Handboek externe verslaggeving 2013, Rotterdam
- Doorwaard, H. en Verschuren, P., (2007), Het ontwerpen van een onderzoek, Den Haag, Boom Lemma Uitgevers
- Epe, P. en Koetzier, W., (2011), Jaarverslaggeving, Groningen, Noordhoff uitgevers
- Ernst & Young, (2013), Handboek jaarrekening 2013, Rotterdam
- Fuchs, H., van Hoepen, M.A. en van Vlimmeren, S.J.M., (2011), Boekhouden Geboekstaafd 3, Groningen, Noordhoff uitgevers

Interne bronnen:

- BOAL Belgium N.V., (2012), Jaarrapport 2012, Moorsele
- BOAL Belgium N.V., (2013), Jaarrapport 2013, Moorsele
- BOAL Holding B.V., (2012), Geconsolideerd jaarverslag 2012, Naaldwijk
- BOAL Holding B.V., (2013), Geconsolideerd jaarverslag 2013, Naaldwijk
- BOAL UK Ltd., (2012), Annual Report 2012, Leicestershire
- BOAL UK Ltd., (2013), Annual Report 2013, Leicestershire

Internetsites:

- Accountancynieuws, Verenigd Koninkrijk in 2015 over op eigen versie van IFRS SME, Geraadpleegd op 2 juni, http://www.accountancynieuws.nl/actueel/vaktechniek/verenigd-koninkrijk-in-2015-over-op-eigenversie.121474.lynkx?PostedField%5Bkeyword%5D=sme&pageStart=31&Confirmed=Zoeken#.U5mGDvI_s6g
- BDO, (2009), IFRS for SME. De mkb-versie van IFRS vergeleken met Nederlandse jaarrekeningsregels, Geraadpleegd op 11 maart 2014, <http://www.bdo.nl/nl/diensten/accountancy/ifrs/documents/ifrs%20for%20sme.pdf>, p. 6-100
- CBN, (2012), CBN-advies 2012/13 – De boekhoudkundige verwerking van immateriële vaste activa, Geraadpleegd op 14 maart 2014, http://www.cnc-cbn.be/files/news/link/CBN_advies_2012_130.pdf
- Ernst&Young, (2009), Vergelijking IFRS voor niet-beursgenoteerde ondernemingen (IFRS for Small and Medium-sized Entities) met Nederlandse wet- en regelgeving, Geraadpleegd op 19 maart 2014, https://www.nba.nl/Documents/Vaktechnisch-thema/externe-verslaggeving/IFRSforSMEs/120201%202%20EY_IFRS_SME_vergelijking_brochure_2009.pdf, p. 6-87
- FRC, (2013), FRS 102. The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland, Geraadpleegd op 18 maart 2014, <https://www.frc.org.uk/Our-Work/Codes-Standards/Accounting-and-Reporting-Policy/Standards-in-Issue/FRS-102-The-Financial-Reporting-Standard-applicabl.aspx>, p. 78-128
- IFRS, IFRS applcation around the world Belgium, Geraadpleegd op 22 mei, <http://www.ifrs.org/Use-around-the-world/Documents/Jurisdiction-profiles/Belgium-IFRS-Profile.pdf>
- IFRS Foundation, IFRS for SME's Fact Sheet July 2013, Geraadpleegd op 30 mei, <https://www.nba.nl/Documents/Vaktechnisch-thema/externe-verslaggeving/2013/SME-Fact-Sheet-July-2013.pdf>
- KPMG, Belgium-Holland brochure, Geraadpleegd op 11 maart 2014, <http://www.kpmg.com/be/en/issuesandinsights/articlespublications/belgium-holland-brochure/pages/default.aspx>

- KPMG, Belgium-Holland desk, Geraadpleegd op 12 maart 2014, <https://www.kpmg.com/be/en/services/desks/countrydesks/belgiumhollanddesk/documents/belgium-holland%20brochure%200811.pdf>
- PWC, (2010), Similarities and Differences. A comparison of IFRS for SMEs, “full” IFRS and Belgian GAAP, Geraadpleegd op 7 april 2014 <http://www.pwc.be/en/publications/pdf/2010-similarities-and-difference.pdf>, p. 5-67
- Raad voor de Jaarverslaggeving, Geraadpleegd op 18 maart 2014, <http://www.rjnet.nl/>
- Valckx, P., De boekhoudwetgeving op ondernemingen in België, Geraadpleegd op 4 april, http://www.bibf.be/uploads/documents/doc_3553.pdf

Documenten/publicaties:

- Belgisch Staatsblad, (2001), Koninklijk besluit tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen
- Ernst & Young, (2009), IFRS light voor niet-beursgenoteerde ondernemingen
- Katmann, D., (2010), IFRS for SME's: Een nieuwe standaard voor verslaggeving in Nederland?, ongepubliceerde scriptie, Erasmus Universiteit Rotterdam, Rotterdam, Nederland
- KPMG, (2011), Analyse van de verschillen tussen België en Nederland op het gebied van de jaarrekening, de boekhouding, de juridische aspecten en de waarderingsregels, p. 111-127
- Vanmassenhove, J. , (2008), Vergelijking jaarrekening KMO: XBRL en IFRS, ongepubliceerde scriptie, Katholieke Hogeschool Leuven, Leuven, België

Bijlagen

Bijlage A Vennootschappelijke balans Nederland 2012

Vennootschappelijk Balans per 31 december 2012
voor resultaatbestemming

(bedragen in duizenden Euro)

A C T I V A

	2012	2011
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	1.419	1.704
Financiële vaste activa	16.660	15.475
Materiële vaste activa	0	0
Totaal vaste activa	18.079	17.179
VLOTTENDE ACTIVA:		
Groepsmaatschappijen	1.885	812
Vennootschapsbelasting	0	385
Liquide middelen	0	1
Totaal vlottende activa	1.885	1.198
Totaal activa	19.964	18.377

P A S S I V A

	2012	2011
EIGEN VERMOGEN:		
Geplaatst kapitaal	20	20
Agio	8.400	8.400
Reserve Koerverschillen	(579)	(709)
Ingehouden winst	(2.345)	(3.318)
Resultaat boekjaar	855	973
Totaal eigen vermogen	6.351	5.366
VOORZIENINGEN	476	184
LANGLOPENDE SCHULDEN	9.200	10.000
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Kredietfaciliteiten	800	720
Groepsmaatschappijen	2.240	2.054
Vennootschapsbelasting en sociale lasten	386	0
Overige schulden en overlopende passiva	511	53
Totaal kortlopende schulden	3.937	2.827
Totaal passiva	19.964	18.377

Bijlage B Vennootschappelijke balans België 2012

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28	4.151.724,77	5.808.511,89
Oprichtingskosten	5.1	20		
Immateriële vaste activa	5.2	21		
Materiële vaste activa	5.3	22/27	4.151.654,77	4.758.441,89
Terreinen en gebouwen		22	1.602.260,14	1.737.021,09
Installaties, machines en uitrusting		23	2.534.973,83	3.007.891,01
Meubilair en rollend materieel		24	14.420,80	13.529,79
Leasing en soortgelijke rechten		25		
Overige materiële vaste activa		26		
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27		
	5.4/			
Financiële vaste activa	5.5.1	28	70,00	1.050.070,00
Verbonden ondernemingen	5.14	280/1		1.050.000,00
Deelnemingen		280		
Vorderingen		281		1.050.000,00
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	5.14	282/3		
Deelnemingen		282		
Vorderingen		283		
Andere financiële vaste activa		284/8	70,00	70,00
Aandelen		284		
Vorderingen en borgtochten in contanten		285/8	70,00	70,00
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	8.757.859,97	10.678.236,71
Vorderingen op meer dan één jaar		29		
Handelsvorderingen		290		
Overige vorderingen		291		
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3	3.629.750,89	3.973.658,18
Vorraden		30/36	3.629.750,89	3.973.658,18
Grond- en hulpstoffen		30/31	1.617.740,48	1.449.999,03
Goederen in bewerking		32	150.134,08	231.548,10
Gereed product		33	1.861.876,33	2.292.111,05
Handelsgoederen		34		
Onroerende goederen bestemd voor verkoop		35		
Vooruitbetalingen		36		
Bestellingen in uitvoering		37		
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	5.062.959,71	6.615.276,65
Handelsvorderingen		40	4.960.261,03	6.557.157,52
Overige vorderingen		41	102.698,68	58.119,13
	5.5.1/			
Geldbeleggingen	5.6	50/53		
Eigen aandelen		50		
Overige beleggingen		51/53		
Liquide middelen		54/58	6.432,56	10.499,07
Overlopende rekeningen	5.6	490/1	58.716,81	78.802,81
TOTAAL VAN DE ACTIVA		20/58	12.909.584,74	16.486.748,60

Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN(+)/(-)	10/15	-5.832,78	984.929,91
Kapitaal 5.7	10	1.500.000,00	1.500.000,00
Geplaatst kapitaal	100	1.500.000,00	1.500.000,00
Niet-opgevraagd kapitaal	101		
Uitgiftepremies	11		
Herwaarderingsmeerwaarden	12		
Reserves	13	213.620,76	213.620,76
Wettelijke reserve	130	150.000,00	150.000,00
Onbeschikbare reserves	131		
Voor eigen aandelen	1310		
Andere	1311		
Belastingvrije reserves	132	60.486,02	60.486,02
Beschikbare reserves	133	3.134,74	3.134,74
Overgedragen winst (verlies)(+)/(-)	14	-1.719.453,54	-728.690,85
Kapitaalsubsidies	15		
Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief	19		
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16	166.625,64	105.933,73
Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	166.625,64	105.933,73
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160		
Belastingen	161		
Grote herstellings- en onderhoudswerken	162		
Overige risico's en kosten 5.8	163/5	166.625,64	105.933,73
Uitgestelde belastingen	168		
SCHULDEN	17/49	12.748.791,88	15.395.884,96
Schulden op meer dan één jaar 5.9	17	1.995.000,00	2.135.000,00
Financiële schulden	170/4	1.995.000,00	2.135.000,00
Achtergestelde leningen	170		
Niet-achtergestelde obligatieleningen	171		
Leasingschulden en soortgelijke schulden	172		
Kredietinstellingen	173	1.995.000,00	2.135.000,00
Overige leningen	174		
Handelsschulden	175		
Leveranciers	1750		
Te betalen wissels	1751		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176		
Overige schulden	178/9		
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	10.676.536,55	13.150.948,94
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen 5.9	42	140.000,00	140.000,00
Financiële schulden	43	3.427.539,40	5.964.475,31
Kredietinstellingen	430/8	3.427.539,40	5.964.475,31
Overige leningen	439		
Handelsschulden	44	4.495.535,26	4.542.922,79
Leveranciers	440/4	4.495.535,26	4.542.922,79
Te betalen wissels	441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46		
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten 5.9	45	643.431,81	250.402,99
Belastingen	450/3	80.234,88	
Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	563.196,93	250.402,99
Overige schulden	47/48	1.970.030,08	2.253.147,85
Overlopende rekeningen 5.9	492/3	77.255,33	109.936,02
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	12.909.584,74	16.486.748,60

Bijlage C Vennootschappelijke balans Engeland 2012

Boal UK Limited

(Registration number: 2194180)

Balance Sheet at 31 December 2012

	Note	2012 £ 000	2011 £ 000
Fixed assets			
Tangible fixed assets	9	4,425	4,779
Current assets			
Stocks	10	3,766	3,662
Debtors	11	9,099	9,420
		12,865	13,082
Creditors: Amounts falling due within one year	12	(10,155)	(11,732)
Net current assets		2,710	1,350
Total assets less current liabilities		7,135	6,129
Creditors: Amounts falling due after more than one year	13	(1,400)	(1,500)
Net assets		5,735	4,629
Capital and reserves			
Called up share capital	14	5,825	5,825
Capital redemption reserve	15	517	517
Profit and loss account	15	(607)	(1,713)
Shareholders' funds	16	5,735	4,629

Bijlage D Indeling huidige manual

	CONTENT
	ACCOUNTING MANUAL BOAL GROUP
1	= content and survey
2	= reporting schedules
3	= deliverables
4	= valuation principles
5	= KG report
6	= annual report procedure
7	= investment overview
8	= client assistance schedule from auditors
9	= to do schemes
10	= audit control framework summary
11	= general
12	= purchasing
13	= accounts payable
14	= cash payments/bank accounts
15	= inventory/spare parts/ stillages(bakken)
16	= production
17	= sales
18	= accounts receivable
19	= R&D
20	= HRM
21	= IT aspects/directories
22	= safeguarding of assets
23	= general risks assesments
24	= authorisations
25	= intercompany reconciliations
26	= dies amortisation
27	= lease-cars
28	= ledger bookings
29	= contract database
30	= meetings & MCRS
31	= background information

Bijlage E Overzicht toepasbaarheid

	Nederland	België	Engeland
Wetgeving			
Toegestaan volgens de wet?			
Toekomstscenario: Levert de post problemen op?			
Immateriële vaste activa			
Goodwill			
Materiële vaste activa			
Voorraden			
Debiteuren			

Tabel 13 Overzicht toepasbaarheid

In bovenstaande tabel is de informatie uit de vorige hoofdstukken opgenomen. Wanneer een vakje rood gekleurd is, betekent dit dat de optie onmogelijk of moeilijk uitvoerbaar is. Bij een oranje vakje zijn er twijfels of enkele problemen. Bij een groen vakje is de optie mogelijk. Voor de uitgebreide uitleg wordt verwezen naar de tekst in hoofdstuk 9.

Bijlage F Formele uniformiteit

	Nederland	België	Engeland
Immateriële vaste activa	Kostprijs	Kostprijs	Kostprijs
Goodwill	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs	Verschil tussen nettovermogenswaarde en verkrijgingsprijs
Materiële vaste activa	Kostprijs	Kostprijs	Kostprijs
Vorraden	FIFO-kostprijs of lagere netto opbrengstwaarde	FIFO-kostprijs of lagere netto opbrengstwaarde	FIFO-kostprijs of lagere netto opbrengstwaarde
Debiteuren	Nominale waarde	Nominale waarde	Nominale waarde

Tabel 14 Formele uniformiteit waarderingsgrondslagen

In bovenstaande tabel wordt er een aanbeveling gegeven hoe er formele uniformiteit gecreëerd kan worden in de waarderingsgrondslagen.

Bijlage G Indeling nieuwe manual

		CONTENT			
ACCOUNTING MANUAL BOAL GROUP					
1		Financial assets			
	1.1	Business combinations			
2		Tangible assets			
	2.1	Land and buildings			
	2.2	Plant and machinery			
	2.3	Fixtures and fittings/Equipment in buildings			
	2.4	Motor vehicles			
3		Intangible assets			
	3.1	Goodwill			
	3.2	Licenses and software			
4		Current assets			
	4.1	Stock			
	4.1.1	Raw materials			
	4.1.2	Finished goods			
	4.1.3	Stock spare parts			
	4.2	Debtors			
	4.2.1	Trade debtors			
	4.2.2	Debtors group			
	4.2.3	Other debtors and prepayments			
5		Equity			
	5.1	Share capital			
	5.2	Capital reserve			
	5.3	Currency Translation Adjustment			
	5.4	Retained earnings			
6		Provisions			
7		Long-term liabilities			
	7.1	Bank loans			
	7.2	Subordinated loan			
8		Current liabilities			
	8.1	Short term			
	8.2	Bank loans and overdrafts			
	8.3	Trade creditors			
	8.4	Creditors group			
	8.5	Corporation taxes			
	8.6	Taxes and social security			
	8.7	Other accruals			

